

Nwa' Mwεεm mvù Jisos to duηCEE ê Jon

Fiεε fi nu ê Nwa' wvun e

Nwa' wvun nu ekumε mwεεm mvù Jisos Klistu to duηCEE ê Jon wvù waa we ntum. Jon to saη ηwa' wvun kefew kè bó to bvuseε wvú γεν γεε ê kendvuy kè Batmos e. Wvú to saη fô bintaashe bi bonyii bo mbee le ε bí to nu bisooshwiyy. Wvú to dioo saanke, kew bô mwεεm mvù Jisos keβεε to duηCEE ê wvú le wvú esaj eciinse ê bintaashe bi bisooshwiyy bidvu. Fiεε fi bii fó nu ηgoo mwεεm nteen mvù wvú to yene ê fiεε diεwε εfile le ekumε no Nyo' nu ke eboyse bonyii bô è nu bew, lese bô befe ηγεω e.

Bikuu bi mwεεm e ê Nwa' wvun e

1:1-8 Keηκεwce

1:9-3:22 Εfile ke fwe noo boηwa' bô gene fô bintaashe bi bonyii bo mbee le bi bisooshwiyy e

4:1-8:1 Nwa' wvù bó to laceε mondvuum mosooshwiyy bô kelay

8:2-11:19 Disoη di disooshwiyy

12:1-13:18 Keηguum ke nyam yì fieesene nyam joo bô nyám yì bemte yifιεε

14:1-15:8 Bifile bimew jεεy jεεy

16:1-21 Bintee bisooshwiyy bi shém Nyo' yì ffuuke le

17:1-20:10 Ε bó lese Babilon bô nyam yì bemte noo bonyii bo ntum Nyo' le bo mbiay e bô dεwle

20:11-15 Nsaw wvu fokemεse

21:1–22:5 Won wvu we wvu fwε bô nshe yi fiε
 noo Jelusalem wvu fwε
 22:6–21 Kemεse

Kenkεwce

¹ Nwa' wvun nu ekumε mwεεm mvù Nyo' to nyaε ê Jisos Klistu le wvú edunçee ê bonyii bew, le è nu mvù nu ke ekooyi nfew caan. E Jisos Klistu mum tum nceendaa we fô wee we lemme wvù Jon e keege le bó ekiεε mwεεm mvudvu. ² E wvú mum san naa fiεε ficii fi wvú to yεnεε, fi è nu diεw Nyo' yin bô mwεεm mvù Jisos Klistu to jemyεε ê wvú le. ³ Njon wvu baay nu ke enu wvù wee wvù nu ke etaanke ntum Nyo' wvun. E njon wvu baay nu ke enu ten wvù bonyii bô nu ke eyuuke fiεε fi bó san ê nwa' wvudvu wvun e geele, njefo kefew ke mwεεm mvudvu le nu wase nceencee.

E Jon nya ngayma ê bintaashe bi bonyii bo mbee le bi bisooshwi y

⁴ E nu me wvù Jon, ε me nsaanke nwa' wvun fô bintaashe bi bonyii bo mbee le bi bisooshwi y bì nu ê biba bi won e bi Esia le. Mbuwma bô nyεkeey enù fô ben e wvù nen'yi fô Nyo' le wvù è nu wvuwe wvù nu, ε wvú to nu wase, ε wvú nu ke eto. Mbuwma bô nyεkeey wvun enù fô ben e wvù nen'yi ten fô biyoy bi bisooshwi y bì nu fwe dvu kawla we le, ⁵ noo fô Jisos Klistu wvù è nu ke wvú wvù ké no dunçi fiεε fi kecεey ekumε Nyo' ê bonyii le. E to nu wvú wee wvu fwe keekase buy yî kpwe le. E è nu wvú wvù saake bonfon bocii bo yî nshε le fen. Mbense

enù fô wvú le. Ε nu wvú wvù kooηke beene, ε wvú to bvuse beene can kebefε kesεεbeene le bô ελεμε kew. ⁶ Wvú nu ε ge beene ε no nu bonyii bo bvunfon e, ε ge beene ε no nu bocee ncese bo Nyo' wvù Ice le. Bvukuke bô mvuηgay mvunciim enù fô wvú le sekecii se ηka. Fí enù nonεn.

⁷ Ben etaa eyεn, Jisos too lo, ε wvú nu ke etoo ê kembεw e. Bonyii bocii nu ke eyεn wvú le naa noo bonyii bô to bonεε wvú bô goo. Bitum bi yî nshε le bicii nu ke efuηke kpwe nje ye. Ε nεε no fí nu ke enu. Fí enù nonεn.

⁸ Tata Nyo' gayte λε è nu wen Alfa, ε è nu wen Omega. Ε nu wvú wvù nu, ε è nu wvú wvù to nu wase, ε è nu wvú wvù nu ke eto. Ε nu wvú Mvuηgay Mvunciim.

Ε Jon yεn Jisos e

⁹ Ε nu me wvù Jon, waa bwee wene yî Jisos e, ε beene bocii yεne ηγεw nje ye, nu ê bvunfon bwew εnte, kuule shém yî mwεεm mvunciim e. Me nto nu ê kendvuy kè Batmos e ε bó to bvuse lo me nje diεw Nyo' yì me nto nfewci mbvuu nseηe εκume Jisos. ¹⁰ Ε è ke no nu diuu di Tata le, ε me nu can Keyoy ke Nyo' le, ε me nε n'yuw ε diεw jemyi ê me εjim foweεwe diεwε soη e. ¹¹ Yí to jemyi gayte λε, “Saηε mwεεm mvù wo yεne mvun ê ηwa' le eciinse ê bintaashε bi bonyii bo mbee le bi bisooshwiyy bì nu ê bilaante bi Efesus, Similna, Begamum, Tayatila, Saldis bô Filadelfia noo Lawdesia le.”

1:6 5:10; 20:4, 6; 22:5; Ksm 19:6; 1Bi 2:9 **1:7** 1:13; Dan 7:13; Mat 24:30; Jon 19:34, 37; 1Tes 4:17 **1:8** 1:4, 8; 2:8; 4:8; 11:17; 16:5; 21:6; 22:13; Ksm 3:14; Yεsa 44:6 **1:9** 22:8 **1:10** 17:3 **1:11** 4:5

12 Ε me mum no mbanse ye keen'yen wee wvù jemyi ê me le. Ε me ndioo mbanke, n'yen mwεεm mvù bó tomyi bin'yeese yî dvù le mvusooshwiγ ε bó kene bô ketwaa ke bigew e kè γεεle. 13 Ε wee mvu nu enteleη jo mwεεm mvù bó tomyi bin'yeese yî dvù le mvudvu diεwee wee wvù diee nu Waawee le, ε wvù ε tfume kekum ε kí defe, ε waw η'waw yî gvuw e ε bó kene bô ketwaa ke bigew e kè γεεle. 14 Yvwu ye ekole to baa diεwee ndaw wvù baa nen bvuuu le, ε εjise eye beenci diεwee leme di ηguy e. 15 Bikaa biew to nu lemeleme diεwee ketwaa kè γεεle kè bó ton ê lam, ε diεw ye dvûmte diεwee joo yi gbwee le. 16 Wvù to keηke jón yisooshwiγ ê εbo kew ke εceey e, ε nyo yi koole biba bicii buyte εmvu jo wvù, ε bvushiw bwew baa diεwee diuu seke dí keyte lo le.

17 No me n'yeneε wvù le, mum ηgbwe ê wvù εjise no nu diεwee keηkpwe ke wee le. Ε wvù γεε εbo kew ke εceey yî yem e gay le, “Fo wo efanè ke. Ε nu me Fwe, ε è nu me Ejime. 18 Ε nu me wvù nu dvù. Me nto nu ε ηkpwe, geenen taa eyen, me nu ε ηkase ε no nu dvù, ε me nu ηke enu dvù sekeci. Ε keηke me ken'yene ke kpwe le bó ke woη bonkfu le. 19 Nonen, saηe le mwεεm mvù wo yene, mwεεm mvù nu keseen bó mvù nu ke ekooyi εjim jodvu le. 20 Fieε fi jón yi yisooshwiγ γε yî wo be yen ê εbo kem ke εceey e bó mwεεm mvu mvusooshwiγ mwe mvù bó kene bô ketwaa ke bigew e kè γεεle mvù bó tomyi bin'yeese yî dvù le duηci nu fin: Jón yi yisooshwiγ γε nu bonceendaa bo Nyo' le bò è nu

bo bintaashε bi bonyii bo mbee le bi bisooshwiyy bidvu, ε mwεεm mvu mvusooshwiyy mwε mvù bó tomyi bin'yeese yî dvú le nu bintaashε bi bonyii bo mbee le bi bosooshwiyy bidvu.”

2

Ntum Jisos wvù gene fô kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Efesus e

¹ Ε wee wvù me n'yεnεε wε gay ê me le, “Sanje ηwa' fô nceendaa Nyo' wvù è nu wvu kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Efesus e le, ‘Wvun nu njeme wvu wvuwe wvù jici jón yi yisooshwiyy e ê εbo kew ke εçεy e, lenε entelεj jo mwεεm mvu mvusooshwiyy mvù bó kene bô ketwaa ke bigew e kè yeεle mvù bó tomyi bin'yeese yî dvú le: ² Me ηkee lemme dinεn bô no ben lemte jimtene, ηkee tεn shém yi ben kuule bô no ke è nulo é ben ebee fiεε fi bonyii bô befε too dvú ke. Ben nu ε mom wase bonyii ba bô teje bikuu bibole le bowen nu boom bo ntum e bo Jisos e ε bó yaa nu ke, ε yen le bó nu bonyii bo mbiay e. ³ Me ηkee no ben looci kuule shém yî fiεε ficii le nje yεm yaa doose ke. ⁴ Geenεn, fiεε fimew nu dvú fi me ηκεηκε ekumε ben fi baa jee me le ke. Ke ben bεε κεηκε κεηκοηεn kè ben to shee κεηκε fwele ke. ⁵ Ben ekume fô ben to shee nu ε sε nε ε gbwe. Ben ekumεn mvuntelem mvunεn ekase egeè no ben to gee fwele. Ε ben nu sε ben ε kumεn, é me ηke ento encake fiεε finεn fi bó tomyi ken'yeese yî dvú le fô fí leeme. ⁶ Geenεn, fiεε fi

2:1 1:16, 20; Efε 1:1

2:2 2Kol 11:13; 1Jon 4:1

2:5 2:16, 22;

3:3, 19

λεη fi ben gee nu λε ben bane gee di ηgoo bonyii bo Nikolaus e, ε ε nu fiεε fi me mbane tεn.

⁷ Wee wvù κεηκε bitem, ε wvú yuw fiεε fi Keyoy ke Nyo' le jemýi ê bintaashε bi bonyii bo mbee le. Wee wvù ε ke ε so nu ε me nu ηke enya je é wvú edie mvuntam mvu kete kè nyaa nshii le, kè nu fô bvudvuu bvu njon e bvu Nyo' le.' ”

Ntum Jisò wvù gene fô kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Similna le

⁸ E wee wvudvu bvuu gay ê me λε, “Sanε ηwa' fô nceendaa Nyo' wvù ε nu wvu kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Similna le λε, ‘Wvun nu njeme wvu wvuwe wvù ε nu wvú Fwe, ε ε nu wvú Ejimε. E nu wvú wvù to kpweε ε kase ε no nu dvú: ⁹ Me ηkee bonγεw bò ben yene noo kefufe kenεn, geenεn ben nu bonyii bo bvukukε le. Me ηkee díεw yì befe yì bonyii jemýi ekumε ben. Bó teje bikuu bibole λε bowen nu Bojuu, ε bó yaa nu κε. Bó nu ê ηgoo Satan e. ¹⁰ Fo ben efanè bonγεw bò ben nu keeyεn e κε. Ben eyeke eyuw, δεwle nu wase keelese ben bomew yew ncaw e keemom ben. Ben nu ke eyεn ηγεw yì εdiuw e yuufe. E ε cim nu keekpwe, é ben no leeme κε tεmyi, nonεn é me ηke enya kefo ke bvunfon e kè ε nu nshii wvù mεy lo ê ben.

¹¹ Wee wvù κεηκε bitem, ε wvú yuw fiεε fi Keyoy ke Nyo' le jemýi ê bintaashε bi bonyii bo mbee le. Wee wvù ε ke ε so nu ε ke kpwe yi bokaη bofεε nu ke ekum wvú le κε.’ ”

2:7 22:2, 14, 19; Keη 2:8-9; 3:22; Esek 28:13; 31:8; Mat 13:9, 43 **2:8** 1:8, 18 **2:9** 2Kol 6:10; Jεm 2:5; 3:9; 2Kol 11:14-15 **2:10** Mat 10:28; 1Kol 9:24-25 **2:11** 20:6, 14; 21:8

Ntum Jisot wvù gene fô kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Begamum e

¹² Ε wvù bvuu gay ê me λε, “Sanε ηwa' fô nceenda Nyo' wvù è nu wvu kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Begamum e λε, ‘Wvun nu njeme wvu wvuwe wvù κεηκε nyo yì koole biba bicii: ¹³ Me ηkee fô ben cee. Ben cee naa fô kawla Satan nu. Geenεn ε ben leeme κε yì diee diem e temyi. Ben to baa cim tun keeleese fitele yì yem e naa εdiuw yo Antibas wvù wee wεm wvu keceey e κε. Wvù to jemyi εκumε me, ε bó yu wvù ê ben enteleη fe fô Satan cee. ¹⁴ Geenεn, ε me ηκεηκε κε mwεεm mvumew caan εκumε ben mvù baa jee me le κε. Bonyii bomew nu dvù ηgoο yene le bò bii n'yεεyi Balaam wvù to tefeε Balak le wvù ege fiεε fi boom bo Islael ebayten yì dvù le egbwe. Wvù to nu ε ge ε bó no diee mwεεm mvudien mvù bó nu ε ge kentaηε dvù fô bonyo' le bvuu ge ε bó no cee nce nnyεn kenjan. ¹⁵ Ε è nu κε ληληη no ben κεηκε ten bonyii bomew ηgoο yene le bò bii n'yεεyi bonyii bo Nikolaus e. ¹⁶ Nonεn, ben ekumεn mvuntelem mvunεn. Ε ben baa ekumεn, tu me nu ento nfew caan endiu bonyii bodvu bò nyo yì buyte ê me εmvu. ¹⁷ Wee wvù κεηκε bitem, ε wvù yuw fiεε fi Keyoy ke Nyo' le jemyi ê bintaashε bi bonyii bo mbee le. Wee wvù ε ke ε so nu ε me nu ηke enjo fô mana wvù bó to nyileε le enya wvù dvù, embvuu enya wvù τε dì baa ε bó ε san diee di dife yì dvù le ε wee yaa nu dvù wvù kee diee didvu efey wee wvù fi τε didvu κε.’ ”

Ntum Jisot wvù gene fô kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Tayatila le

¹⁸ E wee wvudvu bvuu gay ê me le, “Sanε ηwa' fô nceendaa Nyo' wvù è nu wvu kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Tayatila le le, ‘Wvun nu njeme Waa Nyo'. E nu wvù wvù ejisε eye beenci diεwε lemme di ηguy e, ε bikaa biew nu lemeleme diεwε ketwaa kè yeεle kè bó ton ê lam e: ¹⁹ Me ηkee gee dinεn, ηkee no ben keηke keηkoηεn, ηkee tεn fitele fi ben lese yî yem e noo lemme di ben lemte bô no ben kuule shém. Me ηkee lo tεn le gee dinεn di keseen jee fele di ben to keηke fwele. ²⁰ Geenεn, fiεε fimew nu dvú fi me ηkeηke ekumε ben fi baa jee me le ke. Ben nu ε cinε kpwoon wvù Jesεbel wε le wvù ε no gee fiεε fi wvù gee. Wvù teηε ekole kew le wen nu wee ntum Nyo', leεle bonyii bem bô n'yεεyi we, gee ε bó gee nce nnyεn kenjan, bvuu diee mwεεm mvudien mvù bó nu ε ge kentanε dvú fô bonyo' le. ²¹ Me nu ε nya wvù kefew keekumεn fitele fiew, geenεn wvù nu ε tun keekumεn nce we nsake. ²² Ben eyeke eyuw, me nu ηke entum kencεm yî ye le é kí ejike wvù εntaw é bô bonyii bô bô bó se gee nnyεn kenjan enjeyte lo, εfuw ke le bó ε kumεn keebii gee di kpwoon wvudvu le. ²³ Me nu ηke en'yuwye boom bew bo ηgoo le. Nonεn, é bintaashε bi bonyii bo mbee le bicii emum ekiεε le è nu me wvù kee mwεεm mvù nu shém bonyii le bô mvù nu ê mvuntelem e. Me nu ηke enlaw wee tfuu mbii no lemme diew nu.

²⁴ Geenεn, ben bomew ba bo Tayatila bô baa leeme fô wvuwwun n'yεεyi le, yaa yeεyi tεn fiεε fi

bonyii bomew teŋe le mwεεm mvu Satan e mvu ê kenyile le, nu ε me ε ηgay le κε è nulo é me embvuu engeε lo bvujite bvumew yî yene le κε. ²⁵ Fí nu κε le, ben ejicì fiεε fi ben κεηke wase le tεmyi, egεn ebuy no me nu ηke ento. ²⁶ Wee wvù ε ke ε so, wvù gee lemme dì me ηkoonke ε gεn ε mεse, nu ε me nu ηke enya wvù mvuŋgay é wvù enu εwe jo bitum. ²⁷ Ke leηleη no Icεm nu ε nya mvuŋgay ê me, nu ε me nu ηke enya mvuŋgay é wvù esaake bí bô ketoome ke ketfu le, bvooke bí dvù κε diεwε nsháan mbom yì bó ε bvuw binsεw e binsεw e. ²⁸ Me nu ηke enya tεn wvù bô jon yi law e. ²⁹ Wee wvù κεηke bitem, ε wvù yuw fiεε fi Keyoy ke Nyo' le jemyi ê bintaashe bi bonyii bo mbee le.' ”

3

Ntum Jisos wvù gene fô kentaashe ke bonyii bo mbee le ke Saldis e

¹ E wee wvù me n'yεnεε wvudvu bvuu gay ê me le, “Sanε ηwa' fô nceendaa Nyo' wvù è nu wvu kentaashe ke bonyii bo mbee le ke Saldis e le, ‘Wvun nu njeme wvu wvuwe wvù κεηke biyoy bi Nyo' le bi bisooshwiyy noo jón yi yisooshwiyy: Me ηkee gee dinεn. Ben yen'yi fô bonyii le le ben bεε boyuum geenεn ε ben ε kpwekεn wase. ² Ben ekamse, ebise mvuŋgay yî fiεε fi sheke nu wase tεn diuw kpwe le. Ben ekeè le me mbaa n'yεn ε gee dinεn jee gene mεεse ê Nyo' wεm ejise κε. ³ Ben ekume fiεε fi ben to fiisεnεε fi è nu fi ben to yuwεε. Ben ejicì fifiε le, ekumεn mvuntelem mvunεn. E ben baa ekamse,

tu me nu ñke enε ento fô ben e diεwε coon e, ε ben yaa kee kefew kedvu ke. ⁴ Geenεn, ben keñke ke bonyii bomew caan Saldis bò baa lom ndvú yibo ke. Boba nu ke elene bee bó ε bó ε tfume ndvú yì baa, ñjefo è nu bonyii ε bó ε kocεn. ⁵ Wee wvù ε ke ε so nu ε wvú nu ke ejise tεn ndvú yì baa. Ke wvuwε wee nu ε me nu ñke enfiwse diee diew ê ñwa' bonyii bò keñke nshii wvù mεy lo le ke. Me nu ñke enjeme bô diuw wεm εkumε wvú fwe dvu Icεm bô bonceendaa bew le me ñkee wvú. ⁶ Wee wvù keñke bitem ε wvú yuw fiεε fi Keyoy ke Nyo' le jemyi ê bintaashε bi bonyii bo mbee le.' ”

Ntum Jisós wvù gεne fô kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Filadelfia le

⁷ E wee wvudvu bvuu gay ê me le, “Sanε ñwa' fô nceendaa Nyo' wvù è nu wvu kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Filadelfia le le, ‘Wvun nu njeme wvu wvuwε wvù yuule bvuu nu wee keceεy. E nu wvú wvù keñke ken'yene ke bvunfon bvú Dawe le. Wvú ke yen'yi, wee saa nu dvú wvù efen ke, é wvú ke efen, wee saa nu dvú wvù eyene ke: ⁸ Me ñkee gee dinεn. Ben eyekε eyuw, me nu ε n'yene kembun fô ben e ε ñgεε keyε, ε wee yaa nu dvú wvù nulo efaa ke. Me ñkee lo le ke ben keñke mvun gay ntay ke, geenεn ε ben gεle ke njeme wεm. Ben baa tun me ke. ⁹ Ben eyekε eyuw, bonyii ba bò nu ñgoo Satan e bò duu le bowen nu Bojuu ε bó mbiayte lo, yaa nu ke Bojuu, nu ε me nu ñke enge é bó eto egbwe bikaa binεn e emum ekieε le

me ηkoonke ben. ¹⁰ No ben nu ε γεε njeme wεm εkumε keekuule shém, nu ε me nu ηke engemgem ben kefew kè mmom nu ke etoo yí εkolε ke nshε le keemom bonyii bocii bò nu yí nshε le. ¹¹ Me ntoo wase nfew caan. Ben ejicε fiεε fi ben keηke le etεme, wvu λε fo wee mvu ke efi kefo kenεn ke bvunfon e. ¹² Wee wvù ε ke ε so nu ε me nu ηke eηge é wvú enù kfuy wvu yew ncese Nyo' wεm e. Ε ke è nulo é wvú ke eyuu ebuy dvú ke. Me nu ηke ensaη diee di Nyo' wεm e yí ye le bò diee di kelaante ke Nyo' wεm e kè è nu Jelusalεm wvu fwε wvù buyte fô Nyo' wεm e fowe. Me nu ηke ensaη tan diee diem di difε yí ye le. ¹³ Wee wvù keηke bitem ε wvú yuw fiεε fi Keyoy ke Nyo' le jemyi é bintaashε bi bonyii bo mbee le.' ”

Ntum Jisos wvù gene fô kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Lawdεsia le

¹⁴ Ε wvú bvuu gay ê me λε, “Saηε ηwa' fô nceenda Nyo' wvù è nu wvu kentaashε ke bonyii bo mbee le ke Lawdεsia le λε, ‘Wvun nu njeme wvu wvuwε wvù diee diew nu, Fí enù nonεn. Ε nu wvú wvuwε wvù ké no leeme yí diεw ye le, ε è nu wvú wvù seηe kecεεy εkumε Nyo'. Ε nu wvú keηkewcε ke fiεε ficii fi Nyo' to bomεε le: ¹⁵ Me ηkee gee dinεn. Ben nu ke lo! Ke ben λεε, ke ben yvuwse. Me nshieele λε ben bee keelεε lo kenεε yvuwse lo! ¹⁶ Nonεn, no ben nu ke lo finεn εntelεη yaa λεε kenεε yvuwse, me nu ηke encuy ben ê me εmvu. ¹⁷ Ben duu λε ben nu bonyii bo kpaw e

3:10 1:9; Luk 21:19; 1Kol 10:13; 2Bi 2:9 **3:11** 2:10, 25; 22:7, 12, 20; Saka 2:14 **3:12** 2:17; 14:1; 21:2; 22:4; Esek 48:35 **3:14** 1:5; 19:11; Jon 1:3; 2Kol 1:20 **3:17** Os 12:8; 1Kol 4:8

ε ben ε kukεn wase yaa bvuu shieele fiεε ke. Ben gayte nonεn yaa ye ne le finεn nu ε fí ε fo lo? Ben nu bonyii bò shen ekoole bonyii dvú, bô bonyii bo kefufe le, bvuu nu binfefe noo bonyii bò lene binyi bincimte! ¹⁸ Me ηgomte keentefe ben le ben eguy ketwaa ke bigew e kè yeεle ê me kè bó nu ε ton ê lam kí ε no yuule, é ben emum enu bonyii bo kpwaw e. Ben eguy ndvú yì baa yì ben eban bincimte binεn dvú, fo bonyii eyεne bí le ε ben wuumene. Ben eguy tεn εfuwe ke ejise le ê me, eyefe ejise eyene dvú, emum eyεne mwεεm e. ¹⁹ Bonyii bò me ηkoonke nu ε me ηké nsaw bó yì gee dibole, nya ηgew ê bó keentefe bó. Nonεn, ben eduñce shiee ekumεn mvuntelem mvunεn. ²⁰ Ben eyeke eyuw, me nleeme ê yew fwese ηkumci. E wee yuw lo diεw yem ε yene kembuñ, é me enley ento ê wvú le é bee wvú ediekene fiεε fimwaan. ²¹ Wee wvù ε ke ε so nu ε me nu ηke enya wvú bvudvuu é wvú eshii bee wvú yì kawla wεm e ke no me nto nsoε nshii bee Icεm yì kawla we le. ²² Wee wvù keñke bitem ε wvú yuw fiεε fì Keyoy ke Nyo' le jemyi ê bintaashε bi bonyii bo mbee le.' ”

4

ε Jon ye n ε bó nyaa mbense ê Nyo' fowe

¹ Ejim jo mwεεm mwe, ε me mbvuu ntaa, nε n'yεn kembuñ e fowe ε kí nu keyε. E diεw ye yì me mbe n'yaw wase ε n'yuw ε yì jemyi ê me diεwe son e, bvuu gay ê me le, “Bence eto fen é me enduñce mwεεm mvù keñke keekooy ejim jo kefew kin ê

wo.” ² Kaη mwaan, ε me ne no nu can Keyoy ke Nyo' le, mum n'yen kawla le ε wvú nu fowe, ε wee ε shii yí dvú le. ³ Wee wvudvu to lawkene diewe kfuu εta yomew yò lumte yò bó teje le jasba noo yò bó teje le kanelia, ε kela ε daa ε keεkeε kawla wvudvu lawkene ten diewe te di bó teje le emelaal e. ⁴ Bokawla bomew mbaanfiεε ncow bonew to nu ε keεkeε kawla wvudvu, ε bocε' bo bonyii le bomew ε shiiyen yí dvú le mbaanfiεε ncow bonew ε bó ε jise ndvú yì baa, ε bon bifo bi bvunfon e ε bó kene bó ketwaa ke bigew e kè yeεle. ⁵ Jan yì lawkene to buyte yì kawla we le, baykene, dvúmte, ε bin'yese beenci fwe dvu kawla wvudvu bisooshwi y bì è nu biyoy bi Nyo' le bi bisooshwi y. ⁶ Fiεε fimew to nu ten fwe dvu kawla wvudvu fieesene joo yì baay mi yì yuule naa nen sakasaka diewe kenleey e.

Mwεεm mvu mvuyuum mvumew mvunεm to nu ε leem keεkeε kawla wvudvu biba bicii ε ejise ε yiηsen lo yì mvú le fwe bô ejim. ⁷ Fiεε fi fiyuum fi fwe to fieesene bvule, ε fi bii fó fieesene waa na' wvù diemsen, ε fi bvuu bii fó keηke bvushiw diewe bvu wee le, ε fi ejim fieesene nfaandun fò wvú bile. ⁸ Mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mvudvu to keηke bibε bisooaan bisooaan, ε mvú ε yiηsen lo bô ejise ewe bô ekuse. Mwεεm mvudvu to ké no yemte εntan bô εmvunsheen yaa luu ke. Mvú to ké no yemte le,

“Nyo' yuule lo! Nyo' yuule lo! Nyo' yuule lo!

4:2 5:7; Mben 11:4; 103:19 **4:3** Esek 1:26-28 **4:4** 5:5, 8, 10; 7:11, 13; 11:16; 14:3; 19:4; Yεsa 24:23; 6:11 **4:5** 8:5; 11:19; 16:18; 17:9; Ksm 9:24; 19:16; Esek 1:13-14 **4:6** 15:2; Esek 1:22; 5:6, 8, 11; 6:1; 7:11; 14:3; 15:7; 19:4; Esek 1:5-12; 10:14 **4:8** 1:17; 11:17; Yεsa 6:2-3; Esek 1:18; 10:12

ε nu wvú Tata Nyo' wvù Keηke Mvunḡay
Mvunciim.

ε nu wvú wvù to nu wase, ε è nu wvú wvù nu, ε
wvú nu ke eto.”

⁹ Mwεεm mvu mvuyuum mvudvu to ké dioo
tumte moηkum mo Nyo' le nyaa n'wvum bô key-
oone ê wvú wvudvu wvù nu ε shii yî kawla le wvù
nu dvú sekecii se ηka, ¹⁰ ε bocε' bo bonyii le bo
mbaanfiεε ncow bonεw ba mum gbwe ḡen fwe dvu
wvú wvù nu ε shii yî kawla le, nya mbense wvu
baay ê wvú wvuwe wvù nu dvú sekecii se ηka. ε
bó dioo gee nonεn mum no baayi bifo bibole bi
bvunfon e, jiwse fwe dvu kawla yemte le,

¹¹ “Wo wvù nu Tata, nu Nyo' wese,
wo nu ε kocεn wvù bó etumte moηkum muw,
nyaa n'wvum ê wo,
bεnse mvunḡay mwuw,
ηjefo è to bom wo mwεεm mvunciim,
ε è to koη wo se bom mvú, mvú ε no nu dvú.”

5

Waa Njee nu ε kocεn keebacε bilay bi bisooshwiγ

¹ ε me mbvuu ne n'γen ηwa' mvu le ê εbo ke εceεγ
ke wee wvù to shileε yî kawla we le, ε bó ε saη ente
bô ekfuη ε kewe lo, ε lace mondvuum mosooshwiγ
bô kelay. ² ε me ne n'γen ten nceendaa Nyo' mvu
wvù temyi le ε wvú wamte foweεwe biite le, “ε nu
yεε dvú wvù nu ε kocεn keebacε bilay bin, efay ηwa'
wvun?” ³ ε wee faηε yaa nu dvú fowe keηεε yî nshε
le keηεε ekuse jo nshε, wvù nulo efay ηwa' wvudvu

kenεε etaa ente jo ηwa' wvudvu κε. ⁴ Ε me mbee kpwe baay ε wee to baa nu dvú wvù nu ε kocεn wvù nulo eyene ηwa' wvudvu kenεε taa ente jodvu κε. ⁵ Ε wee mvu ηgoo bocε' bo bonyii le ba gay ê me ε, “Fo wo ebeelè κε. Yεκε eyuw, wee wvù bó teηε ε Bvule wvu ê kfuu di Juda le bvuu teηε ten ε Biay yì san ê kfuu di Nfon Dawe le nu ε so wase, ε è nu wvú wvù nulo ebacε bilay bi bisooshwiyy bidvu efay ηwa' wvudvu.” *

⁶ Ε me nε n'yεn Waa Njee le ε wvú leeme entelen jo kawla bô mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mwε noo bocε' bo bonyii le ba, ε wvú nu κε diεwε bó nu ε σεε. Wvú to κεηκε bitonη bisooshwiyy bô ejise εsooshwiyy. Ejise yodvu nu biyoy bi Nyo' le bi bisooshwiyy bì wvú nu ε tum bí ε buy ε γεν yì ekole ke nshε le kecii. ⁷ Ε Waa Njee wvudvu mum γεν fi ηwa' wε ê ebo ke εcεy ke wee wε wvù to nu ε shii yì kawla le. ⁸ No wvú fi ηwa' wvudvu nonεn, ε mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mwε bô bocε' bo bonyii le bo mbaanfιεε ncow bonεw ba mum gbwe γεν fokuse fwe dvu Waa Njee wvudvu. Wee mwaanη mwaanη bó le to κεηκε kome bô kentee kè bó fε bô ketwaa ke bigew e kè yεεle, ε jiin nu ε dí ε yiηsen jó. Ε jiin din nu bunle yi bonyii bò è nu bo Nyo' le. ⁹ Ε mwεεm mwε bô bocε' bo bonyii le ba mum yem ηkiee mvu wvu fwe ε wvú jemyi ε,

5:5 4:4; Keη 49:9; Mat 1:1; Lum 1:3-4; Ibu 7:14 * **5:5** Wee wvun wvù bó teηε ε Bvule wvu ê kfuu di Juda le noo ε Biay yì san ê kfuu di Nfon Dawe le, nu Mboyse wvù Nyo' to kawεε. **5:6** 4:6-7; 5:9, 12; 6; 7:17; 12:11; 13:8; Yεsa 53:7; Yeli 11:19; Jon 1:29; 1Bi 1:19; 4:5; Saka 3:9 **5:7** 4:2, 9; 5:1, 13; 6:16; 7:10, 15; 19:4; 20:11; 21:5; 1Bfn 22:19; Yεsa 6:1; Esek 1:26-28; 10:1 **5:8** 8:3-4; Mben 141:2; 15:2 **5:9** 4:11; 5:6; 7:9; 14:3; Mben 96:1

“E nu wo wvù nu ε kocεn keefi ηwa' wvudvu
ebacε bilay bidvu,
njefo bó to nu ε σεε wo ε ελεμε kuw sum bonyii
can kebefε le nya bó ê Nyo'.

ε bonyii ban buy ê dikfuu le dicii, díew yicii,
dikfuu di bonyii le dicii noo bitum e bicii.

¹⁰ Wo nu ε nya bó bvunfon ε ge bó ε no nu bocee
ncese

bo Nyo' wesebeene le.

ε bó nu ke esaake yî nshε le.”

¹¹ ε me ndioo mbvuu ntaale, ne n'yuw diεw
bonceendaa bo Nyo' le ε bó nu lo bontfuke le
bontfuke le bô bomala le bomala le. Bó to nu ε
leemεn kεεkεε kawla bô mwεεm mvu mvuyuum
mwε noo bocε' ba. ¹² Bó to yemte foweεwe gayte
le,

“Waa Njee wvù bó to seλεε,

è nu wvú wvù nu ε kocεn keekeηke

mvunçay bô kpaw noo bvufee bvu baay

noo diee di kuuke noo n'wvum noo bvukuke noo
mbense.”

¹³ ε me ne n'yuw ε mwεεm mvunciim mvù Nyo' to
bomεε mvù nu fowe noo yî nshε le noo εκuse jo
nshε noo ê joo yi baay e, naa mwεεm mvunciim
mvù nu mondvuum man e, ε mvú yemte le,

“Mbense bô n'wvum noo bvukuke noo mvunçay
nu ε è κεηke wvú wvuwe wvù nu ε shii yî kawla le
noo Waa Njee wvun sekecii se ηka!”

¹⁴ No mvú yem nonεn, ε mwεεm mvu mvuyuum
mvu mvunεm mwε bee le, “Fí enù nonεn!” ε bocε'

bo bonyii le ba gbwe γεν fokuse nya mbense wvu baay.

6

ε Waa Njee bacε bilay bi bisooshwiγ

¹ ε me no ntaale no Waa Njee wε to bayte kelay ke fwe εnte jo bilay bi bisooshwiγ biε, nε n'yuw ε fiεε fimew ηgoo mwεεm mvu mvuyuum mwε le jeme bô diεw ke diεwε ε bay jan, gay λ, “To!” ² Λε me ntaa, nε n'γen nyambala mi γi baa le ε wee ε ben γi dvú le, keηke kenεw. ε bó mum bon kefo ke bvunfon e ê wvú εfa, ε wvú buy, γεν no diuu soo.

³ ε Waa Njee ke bay kelay ke bokaη bofεε, ε me n'yuw ε fiεε fi bokaη bofεε ηgoo mwεεm mvu mvuyuum mwε le gay λ, “To!” ⁴ ε nyambala mi buy ε γi γεεle nen ghaηη, ε bó mum nya nyo jem mi γi baay ê wee wvù to benεε γi dvú le, nya wvú bô mvunγay keecake nyεkeey γi εkolε ke nshe le kecii wvu λε bonyii eyuwyi bomew.

⁵ ε Waa Njee ke bay kelay ke bokaη botεte, ε me n'yuw ε fiεε fi bokaη botεte ηgoo mwεεm mvu mvuyuum mwε le gay λ, “To!” Λε me ntaa, nε n'γen nyambala mi γi yiile le, ε wee ε ben γi dvú le keηke nfew wvù bó feeke mwεεm γi dvú le ê wvú εbo.

⁶ ε me nε n'yuw ke diεwε diεw mi jemyi enteleη jo mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mwε gayte λ, “Wee nu ke ejo nlawma wvu γi diuu le dicile se guy fiηkone fi εgiη e dvú, kenεε ejo nlawma wvu γi diuu le dicile se guy mvunηkone mvu εε le dvú mvuntentem. Geenεn fo wo eshiw mεεm bô mbvuum ke!”

⁷ Ε Waa Njee ke bay kelay ke bokaη bonεw, ε me n'yuw diεw fiεε fi bokaη bonεw ηgoo mwεεm mvu mvuyuum mwε le ε yí gay le, “To!” ⁸ Lε me ntaa, nε n'yεn nyambala mi le ε yí yayse lo, ε diee di wee wvù ben yî dvú le nu le Kpwe. Ε wvumvu wee bii εjim ε diee nu Wonηonkfu. Ε bó nya bó bô mvunçay le bó ejo bonyii bo yî keba ke nshε le kemwaan εnte jo binεw, elεse bonyii bodvu bô nyó jem noo jεη noo kenfim noo nyám yi ηkpwaante.

⁹ Ε Waa Njee ke bay kelay ke bokaη botin, ε me n'yεn biyoy bi bonyii le εκuse jo ketaη ke ncese le. Ε biyoy bin nu bi bonyii bò bó to yuwyeε bó nje diεw Nyo' bô fiεε fi bó to jemyi leeme yî dvú le. ¹⁰ Ε bí wamte foweεwe le, “O Tata Nyo' wvù nu Εwe jo Mwεεm Mvunciim, wo wvù yuule, nu keceey. Wo nu ke ecey egeη ebuy nεε se sumteη nsaw wese etfuse envuke yî bonyii bò to yuwyeε bese le bò nu yî εκole ke nshε le?” ¹¹ Ε bó mum nya ndvú yì baa ê wee mwaan mwaan bó le, gay le bó ebvuu emoocε caan, egeη ebuy no bó nu ke emεse eyuwye boom bo bwee bó le bò nu teη bonyii bo lemme le bo Nyo' le bò bó to nu keeke eyuwye κε no bó to yuwyeε bó.

¹² Ε Waa Njee ke bay kelay ke bokaη bosooaan, ε me ntaa nε n'yεn ε nshε shiw bô mvunçay, ε diuu baηke no yiile nen tibtibtib diεwe ndvu kem-bamkpwe le, ε kpwee wvù tfule baηke no yeεle nen bunη diεwe ελεμε le. ¹³ Ε jón nen'yi fowe gbwekene fokuse diεwe mvuntam mvù bεε ndεcindεci ε nf-

6:8 Yeli 14:12; Esek 14:21; Os 13:14 **6:9** 1:2, 9; 12:11, 17; 19:10; 20:4; 1Jon 1:1-2 **6:10** 18:24; Mben 13:1-3; Dito 32:43; Luk 18:7
6:11 3:5, 18; 4:4; 7:9, 13; 19:8, 14; Yεsa 61:10 **6:12** 8:5, 12; 11:13, 19; 16:18; Juε 2:10; Mat 24:29

fum fele kale le. ¹⁴ Ε εbulε ne κεwe diεwε kεmba ke ηwa' le mum la lo. Ε dikum dicii bô bindvuy bicii ja fô mvù to nu. ¹⁵ Ε bonfon bo yî nshε le noo bonyii bo baay baay bocii noo bikuu bi bonyii bo nci le bi baay baay noo bonyii bo kpaw e noo bontεmemvunγay naa noo bonyii bocii κενεε bonfaw κενεε bô yaa nu κε bonfaw, mum no nyiimene ê ditfum e noo ê bimbaan e kuse yî dikum e. ¹⁶ Ε bó nyiimene nonεn, fuuηke ê dikum bô bimbaan gayte le, “Ben egbwεκεn yî yese le, ebanγε bese fo wee wε wvù nu ε shii yî kawla le eyεne bese le bô fo Waa Njee eduηce shém ye yî ffuuke yî yese le. ¹⁷ Diuu dì bó nu eduηce shém yibo yî ffuuke nu ε to wase ε kocεn, ε κε wee yaa nu dvù wvù nulo eleem ê bó fwe κε.”

7

Ε bó ge bonciise yî bonyii bo Islael e bontfuke gbwee kecow mbaanyε ncow bonεw e (144,000)

¹ Ejim jodvu, ε me n'yεn bonceendaa bo Nyo' le bonεw ε bó leemene εbuw ε wonγ yo εna le, baanke fwefwe wvù buyte εbuw yodvu le fo wvù efele yî nshε le κενεε yî joo yi baay e, naa noo yî bite le. ² Ε me mbvuu n'yεn nceendaa Nyo' mvu le, ε wvù buyte jò diuu sane, κεηke fiεε fi Nyo' wvù κεηke nshii le fi wvù ciise bonyii bew dvù εbo. Ε wvù mum tee bonceendaa bo Nyo' le bo bonεw ba bô diεw yî tεmyi. Bonceendaa ban nu bô bó to nyaε mvunγay ê bó, le bó ebefe bô nshε noo joo yi baay.

6:14 16:20; 20:11; Yεsa 34:4; Ibu 1:11-12 **6:15** Yεsa 2:10, 19, 21; 24:21 **6:16** 5:7; Os 10:8; Luk 23:30 **6:17** Juε 2:11; Na 1:6; Sef 1:14-18; Mala 3:2 **7:1** 9:14-15; Yeli 49:36; Dan 7:2

³ Ε wvú tee gay le, “Fo ben ebefe bô nshε kenεε joo yi baay kenεε bite sε bese ε ge bonciise yî monshim mo bonyii bo lemme le bo Nyo' wese le κε.” ⁴ Ε me n'yuw le bonyii bô bó to ciiseε nu bontfuke gbwee kecow mbaanyε ncow bonεw (144,000), ε bó buy ê dikfuu di Islael e dicii. ⁵ Bó to nu ε ciise bonyii ê kfuu di Juda le, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Leuben e, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Gad e, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ⁶ ê kfuu di Ashel e, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Naftali le, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Manase le, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ⁷ ê kfuu di Semeon e, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Lεwe le, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Isaka le, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ⁸ ê kfuu di Σεbulun e, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ê kfuu di Yosew e, bontfuke ncow bofεε yuufe le, ε bó ciise bontfuke ncow bofεε yuufe le.

Kebombom ke bonyii le ε kí nu nεn mamamama

⁹ Ejim jodvu, ε me ntaa nε n'yεn kebombom ke bonyii le nεn mamamama ε wee yaa nulo etan κε. Ε bó buy bitum e bicii, bô dikfuu le dicii noo bonyii bocii bô díεw yicij, ε bó leeme fwe dvu kawla noo Waa Njee, ε bó ε jise ndvú yì baa κεηκε bidaayεε can yibole. ¹⁰ Bó to wvuuyi foweεwe gayte le, “Mboyma nεn'yi ε è nu fô Nyo' wese wvù nu ε shii yî kawla le noo fô Waa Njee le.” ¹¹ Ε bonceendaa bo Nyo' le bocii leem gem keεκεε kawla bô bocε' bo bonyii le ba noo mwεεm mvu mvuyuum mvu

mvunεm mwε, no gbwee tumte monshim fokuse fwe dvu kawla, nyaa mbense wvu baay ê Nyo'.
 12 Bó to gee nonεn, gayte le, “Fí enù nonεn! Mbense bô bvukukε noo bvufee bvu baay nu ε ε keηke Nyo' wese. Beene enyaà keyoone ê wvú. Ε keηke wvú n'wvum bô mvunçay, ε wvú tεmyi sekecii se ηka! Fí enù nonεn.”

13 Ε ce' mvu bocε' ba le, bife ê me le, “Ban nu baa bô nu ε jise ndvú yì baa? Bó buy fεε?” 14 Ε me ntfuse ê wvú le, “Cee εkolε, ε kee ke wo.” Ε wvú gay ê me le, “Ban nu bonyii bô boy yì kefew ke ηγεw wvu baay e. Bó nu ε cukε ndvú yibo ê ελεμε ke Waa Njee le, yí ε no baa, 15 bô ε mum ε no nu fwe dvu kawla Nyo', lemte wvú le εntaη bô εmvunsheen yew ye ncese le. Wvú wvudvu wvù nu ε shii yì kawla le nu ke enu bô bó nu kebaw kebole. 16 Ke jeη bεε ke eyuu bó ke, ε ke kendon bεε ke eyumte naa lo bó ke. Ke mvum bεε ke esuunke bó, ε ke keηkfum bεε ke eyvuuke bó ke. 17 Fí nu ke enu nonεn, njefo Waa Njee wvù nu εnteleη jo kawla nu ke eçeyte bó diεwe ncεynjee le, joo bó gene bô bó fô joo yì nyaa nshii nu le. Ε Nyo' ten nu ke esho misεm yicii εjise εbole.”

8

Ε Waa Njee bay kelay ke εjim

1 Ε Waa Njee ke bay kelay ke bokaη bosooshwi yì ηwa' wε le, ε mondvuum cife fowe nen ndvumm gen buy keηgawten ke ntaη kefew e. 2 Ε me mum

7:12 4:11 7:13 6:11; 7:9 7:14 1:5; 22:14; Mben 51:9; Dan 12:1; Mat 24:21 7:15 21:3 7:16 Yεsa 49:9-10 7:17 5:6; 21:6; Jon 10:10-11; Εsek 34:11-16, 23-24; 21:4; Mben 126:5-6; Yεsa 25:8 8:1 Saka 2:17; Abk 2:20 8:2 Yosh 6:4, 6; Mat 24:31

n'yeη bonceendaa bo Nyo' le bo bosooshwiγ bò ké no leeme ê Nyo' fwe. Ε bó nya disoη disooshwiγ ê bó. ³ Ε nceendaa Nyo' wvumvu nε to leem fô ketan ke ncese le keηke kelaη kè bó tone jiin jó, ε bó kene bô ketwaa ke bigew e kè yeεle. Ε bó nya jiin ê wvú ε dí duule keetaashε yî ketan ke ncese le bô bunle yi bonyii bò è nu bo Nyo' le. Ε ketan kedvu nu ε bó ε kene bô ketwaa ke bigew kè yeεle, ε kí nu fwe dvu kawla. ⁴ Ε wvú ton, ε njiim jiin didvu bô bunle yi bonyii bò è nu bo Nyo' le buy εbo jo wvú ben γεη fwe dvu Nyo'. ⁵ Ε nceendaa Nyo' wvudvu mum nε jo kelaη kè bó tone jiin jó kíε, jo ηguy fô ketan ke ncese le, γεε jó ε wvú yiηsen, ε wvú mum laη yî nshε le. No wvú laη nonεη, ε jaη no lawkene, baykene, dvûmte, ε nshε shiike.

Ε bonceendaa bo Nyo' le kew toη disoη dinεw

⁶ Ε bonceendaa bo Nyo' le bo bosooshwiγ bò to keηke disoη di disooshwiγ diε mum seyse ye keetoη disoη didvu.

⁷ Ε nceendaa Nyo' wvu fwe toη ye soη, ε εbew bô ηguy ε bó ε fiysen bô ελεμε tfuwe yî nshε le. Ε keba ke nshε le kemwaan εnte jo biba bitete fie, ε keba kemwaan εnte jo biba bitete bi bite le fie, ε εgay yò τεεke εcii fie ten.

⁸ Ε nceendaa Nyo' wvu bokaη bofeε toη ye soη, ε bó tfume fiεε fimew ε ηguy beenci yî dvú le, ε fí nu diεwε kum wvu baay e. Ε fí gbwe ê joo yi baay e. Ε keba kemwaan εnte jo biba bitete bi joo yi baay e nε tu ελεμε. ⁹ Ε keba kemwaan εnte jo bitete bi mwεεm mvu mvuyuum e mvù nu ê joo yi baay e

kpweken. Ε keba kemwaan εντε jo biba bitete bi bonguw bo ê joo le sawye.

¹⁰ Ε nceendaa Nyo' wvu bokaη botete toη ye soη, ε jon mi yi baay ne fowe beenci diewe ken'yese le, gbwe baη keba kemwaan εντε jo bitete bi jóo yi booke le bô mondvuum mò jóo ké no buyte mó le.

¹¹ Diee di jon yidvu le nu ε Ncewcew. No yí gbwe nonen, ε keba kemwaan εντε jo biba bitete bi jóo le no cewcewe. Ε bonyii nteen kpweken nje jóo yidvu yi bó to wuu, njefo jon yidvu to nu ε ge wase ε jóo yidvu no cewcewe lo.

¹² Ε nceendaa Nyo' wvu bokaη bonew toη ye soη, ε fiεε fimew bvuw diuu keba kemwaan εντε jo biba bitete bô keba kemwaan ke kpwee le εντε jo bitete. Ε fí bvuw ten jón keba kemwaan εντε jo bitete. Ε biba bibole kemwaan kemwaan no jiime. Ε n'yuu faηe yaa bvuu nu dvú ê keba kemwaan e εντε jo biba bitete ke εmvunsheen noo ke entaη e ke.

¹³ Ε me no ntaale, ne n'yuw ε nfaanduη fuuηke foweewe no wvú to bile enteleη jo εbule gayte le, “Ngew εεy, ηγεy εεy, ηγεw nu ke enu fô bonyii bò nu yí ekole ke nshε le seke bó ε toη disoη dì sheke dì bonceendaa bo botete nu wase keetoη e.”

9

Ε bó toη soη yi bokaη botin

¹ Ε nceendaa Nyo' wvu bokaη botin toη ye soη, ε me n'yen jon mi le ε yí to ne fowe gbwe fokuse. Ε bó nya ken'yene ê jon yidvu kè yen'yi kentuke kè shiile nen ηooη e. ² Ε jon yidvu mum yene diuw

kentuke kedvu, ε njiim buy jó nen kemm, κε yí buy ê mwεεm e fò bó ε kfum. Ε njiim yì buyεε ê kentuke kedvu le ge ε diuu bô εbulε ne no yiile lo. ³ Ε cúma buy ê njiim yidvu le shii yî nshε le. Ε bó nya cúma yidvu bô mvuηgay ε yí etawene diεwε bonηam bo yî nshε le, ⁴ lew ε fo yí ebefe bô mwεεm mvù kuu yî nshε le, kenεε è nu εgay, kenεε bite, kenεε naa la, gay ε yí enya ηγεw ε è nu κε ê kfuu bonyii ba bò nu se bó κεηke nciise wvu Nyo' fojise fo bó. ⁵ Bó to nu ε cine ε cúma yidvu enya ηγεw ê bonyii yî kee le yitin. Geenεn fo yí eyuwyε lo bó κε. Νγεw wvù yí to nu keeke enyaa to nu κε diεwε wvu ηgam seke wvú ε ta wee le. ⁶ Yî kee yì yitin yin e nu ε bonyii nu ke egomte kpwe yaa yεne yí le κε. Bó nu ke ebeele keekpwe, ε kpwe lewte lo bó.

⁷ Cúma yin to nu κε diεwε nyámbala yì nu ε seyse wase keebuy gbwen jem e. Mwεεm mvumew to nu ê yí εfa diεwε bifo bi bvunfon e bì bó kene bô ketwaa ke bigew e kè yεele, ε monshim mobole nu diεwε mo bonyii le. ⁸ Yvúw bikuu bibole to nu diεwε yì bokεne, ε bigew bibole no diεwε bigew bi bobvule le. ⁹ Yí to κεηke ηgáw ε yí nu diεwε ketwaa kè bonyii bo jem e banyi gvúw dvú. Ε yí dioo bile ε bibε bibole no yole diεwε bikoto nteen bì è guute nyámbala seke bí lewte gbwen jem e. ¹⁰ Ε yí κεηke diwvunte bô γεεη diεwε bonηam e. Ε mvuηgay mvubole mvù bó nyaa ηγεw dvú ê bonyii yî kee yì yitin e nu ε è nu yî diwvunte din e. ¹¹ Bó to κεηke nfon wvubo ε è nu nceendaa wvù taale fô kentuke kè shiile nen ηoonη e kie, ε diee diew

nu ê díew Ibulu le ε Abadon, nu ê díew Glek e le, Abolion (ε diee din nu le wee wvù beete lo).

¹² Wvun wvù fey bεε ηγεw wvu fwe. Geenεn ben eyekε eyuw, bomew bonγεw bεε bii ejim bofεε.

Ε bó ton son yi bokaη bosooaan

¹³ Ε nceendaa Nyo' wvu bokaη bosooaan ton ye son, ε me n'yuw ε diew buy fô biton bi binεw bì è nu bi ketaη ke ncese le kè bó kene bô ketwaa ke bigew e kè γεεle, kè nu fwe dvu Nyo', ¹⁴ jemyi ê nceendaa Nyo' wvu bokaη bosooaan wvù to keηke son we le, “Fayε bonceendaa bo bonεw bò bó nu ε kay mbew joo yì kuuke yì Yuflets e.” ¹⁵ Nonεn, ε nceendaa Nyo' wvudvu mum fay bonceendaa bo bonεw bodvu. Bonceendaa bodvu nu ε bó to seyse γεε no cεyte kefew bô diuu noo kpwee bô kelum kè bó nu ke efay bó, é bó eyuwyε keba kemwaan εnte jo bitete bi bonyii le. ¹⁶ Me nto nu ε n'yuw no ηgoo bonyii bo jem e bo yì nyámbala le nu. Bó to nu bomala gee fεε (200,000,000). ¹⁷ Nyámbala yì me nto n'yεnεε ê fiεε diεwε εfilε le fiε bô bonyii bò to benεε yì dvú le to nu ê yin je le: bonyii bodvu to nu ε jise bitwaa baη gvúw dvú ε ncom wvudvu γεεle diεwε ηguy e, bvuu nu diεwε εbulε le, bvuu nu ten diεwε fηγεηγε le. Bikuu bi nyámbala yidvu le to fieesene bi bobvule le, ε ηguy bô njiim noo fiεε fimew diεwε mvunkaη mvù bεenci le, buyte ê yì εmvu. ¹⁸ Mwεεm mvu bonγεw e mvun mvù è to nu, ηguy bô njiim noo fiεε diεwε mvunkaη mvù bεenci le, mvù to buyte ê nyámbala yidvu εmvu to nu ε yu bonyii keba kemwaan εnte jo bitete. ¹⁹ Mvungay

mvu nyám-bala yidvu le nu ε è nu εmvu jo yí bô yí diwvunte diyile. Diwvunte diyile nu diεwε yó le keŋke bikuu, ε è nu fiεε fi yí lemse bonyii dvú.

²⁰ Naa no fí to kooyεε nonεn, keβεse ke bonyii le kè mwεεm mvu boŋgew e mvun to baa yuwyε bó, to baa cim ekumεn mvuntelem mvubole yí mwεεm mvù bó to gee bô can yibole ke. Bó to baa kumεn keebunlee bonceendaa bo dεwle le bô mvumooso keŋεε è nu mvù bó kene bô ketwaa ke bigew e kè yeεle keŋεε kè baa keŋεε bô ketfu kè nεε, keŋεε εta, keŋεε kete. E mvumooso mvun nu se mvú nulo eyεn fiεε le keŋεε eyuw keŋεε elεn. ²¹ Bó to baa cim kumεn tεn mvuntelem keeyuwyi bonyii keŋεε keegeε nfim keŋεε ceε nce nnyεn kenjan keŋεε coŋene ke.

10

Nceendaa Nyo' wvù to keŋke fiŋwa' ε bó ε yene

¹ E me mbvuu n'yεn nceendaa Nyo' wvumvu wvù tεmyi le ε wvú shiile too fowe, ε kembεw ε sũm wvú diεwε ndvu le, ε kela ε daa εwe jo ekole kew. Bvushiw bwew to nu diεwε diuu le, ε bikaa biew nu diεwε leme di ŋguy e fò dí bene. ² Wvú to keŋke fiŋwa' fimew ê wvú εbo ε bó ε yene. E wvú shii tome ekale kew ke εceεy yí joo yí baay e, tome ke εŋkoŋko yí nshε le. ³ No wvú tome nonεn, fuŋ foweεwe diεwε bvule fò wvú wamte le. No wvú fuŋεε nonεn, ε jan yí ké no baykene bokan bosooshwi y mum jeme. ⁴ No jan yí ké no baykene bokan bosooshwi yidvu jeme nonεn, ε me mum

9:20 16:9; Ksm 20:13-15 **9:20** Dan 5:4, 23; Mben 135:15-17;
 Yeεa 44:9-20 **10:1** 4:3 **10:2** 5:1; 10:8 **10:3** Yeεi 25:30-31;
 Os 11:10

no ηgomte keensanη fiεε fi yí jeme, ε diεw mi gay ê me fowe le, “Γεελε fiεε fi jaη yì ké no baykene bokanη bosooshwi yin jeme εshem. Fo wo esanη ê ηwa' le κε.” ⁵ Ε nceendaa wvù me nto n'yεηεε ε wvú leeme yî joo yi baay e noo yî nshε le wε cake kebo kew ke εεεy we, ⁶ kan ê diee di wee wvuwe wvù nu dvú sekeci se ηka le wvù è nu wvú wvù to bomεε εbule bô mwεεm mvunciim mvù nu yî dvú le, noo nshε bô mwεεm mvunciim mvù nu yî dvú le, noo joo yi baay bô mwεεm mvunciim mvù nu jó. Ε wvú kan gay le, “Κε Nyo' bεε edvuyte lo keege fiεε fi wvú gomte κε! ⁷ Ε nu ke enu εdiuw yò nceendaa Nyo' wvu bokanη bosooshwi nu ke etonη ye sonη, é Nyo' ege é fiεε fi wvú nyile eto ekocεn no wvú to jem yεε wase ê bonyii bew bo lemme le bô è nu bonyii bew bo ntum e.”

⁸ Ε diεw yì me nto n'yuwεε wase fowe ye bvuu jeme ê me le, “Γεε efi ηwa' wvù bó nu ε yene wε εbo jo nceendaa Nyo' wε wvù leeme yî joo yi baay e bô yî nshε le.” ⁹ Ε me mum ηγεη fô nceendaa Nyo' wvudvu le ηgay le wvú enya fiηwa' fidvu ê me. Ε wvú gay ê me le, “Κo edie. Wvú nu ke edioo ε bow ê wo εshem ecewcewe lo. Geenεη, ε wvú nu ke eyeke ê wo εmvu diεwε bvutuw e.” ¹⁰ Ε me mum nfi fiηwa' fidvu εbo jo nceendaa Nyo' wvudvu, ndie. No me nto ndiee, ε wvú no yeke ê me εmvu diεwε bvutuw e. Geenεη seke wvú to bowεε wase εshem no cewcewe lo. ¹¹ No me ndieε, ε bó mum gay ê me le, “Wo κεηke keebvu e tefe ntum Nyo' ê bonyii. Ntum wvun nu εκumε dikfuu di bonyii le bô bitum noo bonyii bô jemyi dikfuu

di díew e noo bonfon.”

11

Bonyii bo ntum Nyo' le bo bofεε

¹ Ε bó mum nε nya nfew ê me ε wvú nu diεwε kεman e, gay ê me le, “Gεnε efew yew ncese Nyo' bô ketan ke ncese le, etan ten bonyii bô bunlee Nyo' dvú, ² geenεn fo wo efew lakfulεεη yi ekfun kε. Cinε dvú njefo bó nu ε nya wase ê bonyii bô yaa nu kε Bojuu. Bó nu ke eben yî kelaante kè yuule le, envuwεε kelaante kedvu yî kee le mbaanyε ncow fεε. ³ Me nu ηke enya mvunγay ê bonyii bem bo bofεε bô jemyi ekumε me, é bó eteete ntum wεm ê bonyii yî εdiuw e ntfuke bô gee fεε kecow mbansoocaa e (1,260). Bó nu ke eteete ε bó ε jise bimbamkpwe.”

⁴ Bonyii bo bofεε ban nu bite bi Olif e bi bifεε noo mwεεm mvu mvunfεεm mvù bó tomyi bin'yeese yî dvú le mvù ké no leeme fwe dvu Tata wvù keηke nshε. ⁵ Ε wee ke enε ε no gomte keege fiεε fi befε bô bó, é ηguy ebuy dew yibole efiese lo wee wvubo bvuban wvudvu. Ε nεε no wee gomte keege fiεε fi befε bô bó tu wvú keηke keekpwe nonεn. ⁶ Bó keηke mvunγay mvù è nulo é bó eban ebule le fo jan ecem naa lo yî nshε le εdiuw yò bó nu eteete ntum Nyo' le. Ε bó keηke ten mvunγay mvù è nulo é bó ebanke jóo é yí etu ελεμε noo mvunγay keelan dikfuu di bimfim e yî nshε le naa seke la wvù bó shieele.

⁷ Bó nu ke edioo ε mase ε jeme fiεε fi bó keñke keejeme, é nyam yì bemte yì buyte ê kentuke kiε kè shiile nen ηoonη e, ebuy etum jem bô bó, eso bó, eyuwye bó,⁸ é εgvun εbo emey ejiiime ê je ê kelaante ke baay e. Kelaante kin nu kè bó teñe ê díew yi mawεen e le Sodom kenεε le Ijiw, ε è nu jó jò bó to taε Tata wvubo yî kentam e. ⁹ Yî ediuw e eta bô keñgawten nu ε dikfuu di bonyii le, kenεε è nu bo ntew wvù la le, kenεε bò jemyi kfuu díew yì la, kenεε bo bitum bì la le, nu ke etaale εgvun εbo no yó jiiimene, etun le fo bó edwey bó ke. ¹⁰ Bonyii bò è nu bo yì wonη wvun e nu ke elanlanε laa è kpweσε bonyii ban ε kpweken ε. Bó nu ke esakene lo, ε wee ciinse nnya ê wee, ε wee ciinse nnya ê wee. Bó nu ke egee nonen njefo bonyii bo ntum Nyo' le bo bofεε ban nu ε to bô ηgew wvu baay yî bonyii bò è nu bo yì wonη e.

¹¹ Ε fí ke kooy, ε ediuw yo eta bô keñgawten εyan ke fey, ε keyoy kè nyaa nshii nε fô Nyo' le, ley yì bó le, ε bó kase ja we. Ε bonyii yen nonen, keñke nfan baay. ¹² Ε bonyii bo bofεε bodvu mum yuw ε díew jeme we bô mvunγay gayte ê bó le, “Ben eben eto fεn!” Ε bó mum no bene gene we ê kembew e, ε bonyii bobole bo bvuban e taale. ¹³ Ke kefew kedvu le, ε nshε nε shiw bô mvunγay baay, ε keba kemwaan ente jo yuufe jo kelaante kedvu bvuse. Ε bonyii bontfuke bosooshwiγ (7,000) kpweken no nshε yidvu to shiwεε. Ε kebese ke bonyii bò to shekεε le, keñke nfan baay, no tumte monkum mo

11:7 13:1-2; 17:8 **11:8** Luk 13:33-34; Keñ 18:20; Yεsa 1:10; Esek 16:46; Ksm 3:16-19; 7:3-5 **11:10** Jon 16:20 **11:11** Esek 37:9-10
11:12 2Bfn 2:11; Lem 1:9 **11:13** 6:12-13; Esek 38:19-20

Nyo' wvù nu we le.

¹⁴ Wvun wvù fey nu ηγεw wvu bokaη bofεε. Geenεn ben eyeke eyuw, ηγεw wvu bokaη botεte nu eto nfew caan.

Ε bó toη soη yi bokaη bosooshwiγ

¹⁵ Ε nceendaa Nyo' wvu bokaη bosooshwiγ ke toη ye soη, ε me n'yuw no díεw jemyi bó mvuηgay we gayte ε, “Bvunfon bvυ yî woη wvun e nu ε tu wase bvυ Tata wesebeene bó Mboyse we wvù wvú to kawεε le, ε wvú nu ke esaake sekēcii se ηka.” ¹⁶ Ε bocε' bo bonyii le bo mbaanfiεε ncow bonεw ba bò shiilεε yî bokawla bobole fwe dvu Nyo' mum no gbwee tumte monshim mobole fokuse, nyaa mbense wvu baay ê Nyo'.

¹⁷ Ε bó no gee nonεn, gayte ε,
“Bese nyaa keyoone ê wo,
Tata Nyo' wvù Keηke Mvuηgay Mvunciim,
wo nu keseen, ε wo to nu wase.
Bese nyaa keyoone njefo wo nu ε jo wase
mvuηgay mvuw mvυ baay ε κεw ε no saake.

¹⁸ Bonyii bò yaa kee κε wo * to ton'yi shém,
ε kefew kè wo nu eduηce shém yo yì ffuuke nu ε
kocεn wase.
Ε è nu kefew kè wo nu esaw bonyii bò nu ε kp-
wekεn wase.
Ε è bvuu nu tεn kè wo nu emawce bonyii buw bo
lemme le
bò è nu bonyii buw bo ntum e,
ebvuu emawce bonyii bò è nu bo Nyo' le,

11:15 4:11; Ksm 15:18; Mben 22:28-30; Dan 2:44; 1Kol 15:24-28

11:16 4:4 **11:17** 1:8; 4:8; 15:3; 16:7; 19:6, 15; 21:22; Amo 4:13;

2Kol 6:18 **11:18** 19:5; Mben 2:1-5; 110:5-6 * **11:18** Bonyii ban fεn nu ε bó teηe bó teyteγ le, «bitum».

emawcε tεn bonyii bocii bò wvumte diee diuw,
kεnεε è nu bo caan caan kεnεε bo baay baay.
ε è nu tεn kefew kè wo nu elεse bonyii
bò beete bô εkolε ke nshε le.”

¹⁹ ε bó nε yene kembuη ke yew ncese Nyo' yi
fowe le. ε ηkuw moηkan mo Nyo' le wvù to nu yew
ncese yidvu le yεε. ε jaη nε no lawkene, baykene,
dvûmte, ε nshε shiike, ε εbew yo baay baay shiile.

12

*Kpwoon mvu bô kenjuum ke nyam mi le ε yí
fiesene nyam joo*

¹ ε me nε n'yεn kfuu fiεε fimew fi diuw wvù
yumεεn e fowe. ε to nu kpwoon mvu ε wvù ε tfume
diuu ye le diεwε ndvu le, ε kpwee nu εku jo bikaa
biew, ε wvù ε bon kefo ke bvunfon e, ε jón nu yí dvú
le yuufe ncow fiεε. ² Wvú to nu bô fue, lumte wase
keeboo, yuuke nsase lume, beele.

³ ε me mbvuu n'yεn kfuu fiεε fimew fi diuw wvù
yumεεn e fowe. ε to nu kenjuum ke nyam mi le ε
yí yεεle lo, ε yí fieesene nyam joo. ε yí kεηke bikuu
bisooshwiη bô bitoη yuufe, ε bifo bi bvunfon e bi
caan caan bisooshwiη nu yí bikuu bidvu le. ⁴ ε
yí jiw wvun we, ε wvú ka keba kemwaan εnte jo
bitεte bi jón e we tfume yí nshε le. ε kenjuum ke
nyam e kedvu nε leem fwe dvu kpwoon wvù to
lumte wε, wvu λε kpwoon wvudvu dīoo ε boo, é
wen engele lo wan wvudvu wvù wvú boke. ⁵ ε wvú
boo wan diemsεn, ε è nu wvù nu ke esaake bitum

bicii bô ketoome ke ketfu le. Geenεn, no wvú to bokεε ε bó mum cun wan wvudvu ben dvú fô Nyo' le, ε wvú no nu mbew kawla we le. ⁶ Ε kpwoon wvudvu mum fεε lo γεν no nu ηkpwaante bvudvuu bvù Nyo' to seyseε wase fô wvú le. Ε è nu fô bó nu ke etaale fô wvú le yî εdiuw e ntfuke bô gee fεε kecow mbanj soocaa e (1,260).

⁷ Ε jem nε κew won Nyo' le, ε nceendaa Nyo' wvù Maykεl bô ηgoo ye bonceendaa no diuu bô bo keηguum ke nyam yî fieesene nyam joo ye le. Ε nyam yidvu bô bew bonceendaa diuu, ⁸ geenεn ε bó so keηguum ke nyam e kedvu bô ηgoo ye, ε bó faηe yaa bvuu keηke bvudvuu won Nyo' le κε. ⁹ Ε bó bvuse keηguum ke nyam yî fieesene nyam joo le kiε wvumse ε kí gbwe fokuse yî nshε le. Keηguum kin nu yo yî bvuyvuum e ye yî è nu dεwle bvuu nu Satan. Ε è nu wvú wvù lεεle bonyii yî εkolε ke nshε le kecii. Bó to wvumse wvú bô bonceendaa bew ε bó gbwe yî nshε le.

¹⁰ Ε me nε n'yuw ε díεw jemyi foweεwe won Nyo' le gayte le, “Ε nεε keseen wvù Nyo' nu eboyse bonyii bew, eduηce mvuηgay mwew mvu lemme le, esaake bvunfon bwew, é Mboyse we wvù wvú to kawεε eduηce ten mvuηgay mwew mvu sa' le. Fí nu nonεn keseen njefo bó nu ε wvumse wase wee wε fokuse wvù se ké no leeme fwe dvu Nyo' wesebeene εmvunsheεη bô εntaη teyte mwεεm yî boom bo bwee wesebeene le. ¹¹ Geenεn, bó nu ε so wase wvú nje ελεμε ke Waa Njee bô díεw Nyo'

12:6 1Bfn 17:1-7; 19:5-7; Mat 2:13; 11:2 **12:7** Dan 10:13; Jut 9

12:9 20:2; Keη 3:1; Yesa 14:12; 27:1; Luk 10:18; Jon 12:31 **12:10** 4:11; 11:15; Job 1:9-11; Saka 3:1 **12:11** 6:9; Mat 16:25; 5:6; 1Jon 2:14; 5:4

yì bó leeme jim nsaw wvudvu le. ε κε bó to baa koonke nshii wvubo ê je yì è nulo é bó emum efane lo keekpwe le κε.

¹² Nonεn, won Nyo' elanlanè,
ε bonyii bocii bò nu fò, lanlanè ten.
Geenεn, ηγεw wvu baay nu fò ben e nshε bô joo yi
baay,
njefo dεwle nu ε shii wase ε to ê ben e.
Wvú nu ε yinεn bô shém yì ffuuke baay,
njefo wvú kee lo ε kefew kewene shεke wase
caan.”

¹³ ε kenjuum ke nyam yì fieesene nyam joo ye
doo yen le bó nu ε tfume wase wen, wen ε gbwe yì
nshε le, ε yì daa kenlewte ejim jo kpwoon wε wvù
to bokεε wan diemεn e. ¹⁴ Geenεn, ε bó nya bibε
bi nfaandun e bifεε ê kpwoon wvudvu le wvú ebii
dvú keelewte yo ye egeen enu ηkpwaante yì bilum e
bitεte bô kenjawten ε bó taale fò wvú le. ¹⁵ ε yo
yidvu mum bvuse joo εmvu diεwε joo yì booke le
ejim jo kpwoon wvudvu wvu le yì etuu wvú egeen
dvú. ¹⁶ Geenεn, ε nshε ficε kpwoon wvudvu, yene
diuw we mi lo joo yì kenjuum ke nyam e kedvu to
bvuseε ê yì εmvu le. ¹⁷ ε nyam yidvu mum ton'ye
shém bô kpwoon wvudvu, mum ja laa bvudiuw ê
kebεse ke boom bo kpwoon wvudvu le, ε è nu bó bò
gεεle bonci bo Nyo' le bvuu leeme jim nsaw Jisos.
¹⁸ ε yì * mum γεn no leeme ηgem joo yi baay e.

13

Nyam yì bεmte yì to buyεε ê joo yi baay e

12:12 18:20 **12:14** 11:2 **12:17** 6:9; 11:7; 13:7; Dan 7:21

* **12:18** Bonwa' bo boyvuum bomew keηke fen le, “ε me mum ηgen
...”

¹ Ε me mbvuu nε n'yεn ε nyam yì bεmte buyte ê joo yì baay e, ε yí kεηke bikuu bisooshwiyy bô bitonj yuufe noo bifo bi bvunfon e bi caan caan yuufe yì bitonj bidvu le, ε ediee yò beete bô diee di Nyo' le nu yì bikuu bidvu le. ² Nyam yidvu yì me nto n'yεnεε to fieesene bīaa, ε ekaw εye nu diεwε yo nyam mi yì bó teηε le bεε le, ε diuw we nu diεwε wvu bvule le. Ε kenjuum ke nyam yì fieesene nyam joo le kiε mum nya nyam yidvu bô mvunçay mwew noo kawla we le yì esaake bô mvunçay mvu baay. ³ Ekolε ke nyam yidvu le kemew to nu ε yuu kεηke wase kfuu kelεmtεε kemew ε è nu kè to nulo eyu lo yì, geenεn ε kí to bonεn wase. Ε diuw yum lo bonyii bocii yì ekolε ke nshε le, ε bó no gbwee εjim jo nyam yidvu. ⁴ Ε bonyii no nyaa mbense wvu baay ê kenjuum ke nyam yì fieesene nyam joo yε le, njefo yì to nu ε nya nyam yì bεmte yidvu bô mvunçay mwew. Ε bó mum no nyaa tεn mbense wvu baay ê nyam yì bεmte yidvu gayte le, “Ε nu yεε diεwε nyam yì bεmte le, ε è nulo ediu yεε yì?”

⁵ Bó to nu ε cinε nyam yidvu le ε yì no kεηke diuw wvù è nulo é yì ejemyi díew kensaa ye dvú, bvuu beete bô diee di Nyo' le, bvuu cinε tεn le yì esaake yì kee le mbaanyε ncow fεε. ⁶ Ε yì mum kεw no jemyi díew yì befε ekumε Nyo', beete bô diee diεw bô bvudvuu bvù Nyo' nu fó le noo bonyii bò nu wonj Nyo' le. ⁷ Bó to nu ε cinε tεn le yì etum jem bô bonyii bò è nu bo Nyo' le, eso bó, cinε tεn le yì ekεηke mvunçay εwe jo bontεw bocii bô bonyii bocii noo bonyii bo díew e yicii, noo bitum bicii. ⁸ Bonyii

bocii yí ekolε ke nshε le nu ke enyaa mbense wvu baay ê yí. Bonyii ban nu wee tfuu wvù bó to baa saŋ wase diee diew ê ηwa' le ε woŋ se ke kew e ke. Ε ηwa' wvun nu wvù εdiee ε bonyii bò keŋke nshii nu jó, ε è nu ηwa' Waa Njee wvù bó to seλεε.

⁹ Wee wvù keŋke bitem, ε wvú yuw. ¹⁰ Ε wee nu ε fí nu le bó nu ekoo wvú, tu bó nu ekoo. Wee é no nu ε fí nu le wvú nu ke ekpwe yí finyo le, tu bó nu ke eyu wvú bô finyo. Fin gene fô bonyii bò è nu bo Nyó' le le bó ekuu shém, eleese fitele yí ye le.

Nyam yì bεmte yì to buyεε ê nshε le

¹¹ Ε me mbvuu ne n'yεn yimi nyam yì bεmte le, ε yiyin buyte ê nshε le, ε yí keŋke bitoŋ bifεε diεwε bi waa njee le, jemyi diεwε keŋguum ke nyam yì fieesene nyam joo ye le. ¹² Yí to duŋci mvuŋgay mvu nyam yì bεmte yì fwe ye le mvunciim ejise jo nyam yidvu. Ε yí ge ε ekolε ke nshε le kecii bô bonyii bocii bo yí nshε le no nyaa mbense wvu baay ê nyam yì fwe ye yì kelemteε kew kè to nulo eyu lo yí to nu ε bonεn wase le. ¹³ Yí to gee mwεεm mvù duŋci mvuŋgay mwew, gee naa ε ηguy nen'yi we shiile fokuse ε bonyii ye ne. ¹⁴ No bó to nu ε cinε le yí egee mwεεm mvù duŋci mvuŋgay mwew fwe dvu nyam yì bεmte yimi ye, ε yí mum no leεle bonyii bò nu yí nshε le dvú. Ε yí mum gay ε bó kene laŋ yì fieesene nyam yì bó to lemsεε bô nyo ε yí no nu ke dvú ye le. ¹⁵ Bó to nu ε cinε le yí enya keyoy ê laŋ nyam yì bεmte yidvu, wvu le è nu naa lo é laŋ yidvu ejemyi, gee ε bó yuwyi bonyii bocii

bò faanke keenyaa mbense wvu baay ê laŋ yidvu. ¹⁶ Yí to nu ε gay le bó ege nciise yí bonyii le bocii yí kebo ke εçee e kenεε fojise, gay le bó ege yí wee le kenεε è nu wee wvu caan kenεε wvu baay, kenεε wee kpaw, kenεε wvù fuute, kenεε è nu nfwa, kenεε è yaa nu ke nfwa, ¹⁷ wvu le fo è nulo é wee eguy kenεε egese fiεε se wvú kenke nciise wvudvu ke. Nciise wvun nu diee di nyam yì bemte ye le, kenεε εjise ε ηwa' yo diee di nyam yidvu le. ¹⁸ Fin nu fiεε ε fí shieele bvufee bvu baay. Wee wvù kenke bvufee etaŋ εjise ε ηwa' εyan yò è nu diee di nyam yin e ekiεε. Ejise ε ηwa' εyan leeme fò diee di wee wvu wum e, ε yó nu ê ntaŋ e le, gee soocaaŋ bô mbaŋ soocaaŋ ncw soocaaŋ (666).

14

Waa Njee bô bonyii bo 144,000

¹ Ben eyeke eyuw, ε me ndioo mbvuu ntaa, ne n'yeŋ Waa Njee le ε wvú leeme yí kum wvù Sayon e, ε bonyii bontfuke gbwee kecow mbaanyε ncw bonεw (144,000) nu bô wvú. Bonyii ban nu bò to kenke nciise diee diεw bô di Ice le fojise fo bó. ² ε me n'yuw ε diεw too fowe yole diεwε joo yì gbwee ê ηkoŋ e, dvûmte ten diεwε jaŋ yì baykene le. Diεw yì me n'yuwεε yidvu to jemyi ten diεwε dikome fò bonyii kumte le. ³ Bó to yemte ηkieε mvu wvu fwe fwe dvu kawla bô mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mwε noo bocε' bo bonyii le ba. Ke è to nulo é wee mvu ekiεε ηkieε wvudvu efey bonyii bo bontfuke gbwee kecow mbaanyε ncw bonεw ba

κε. Ε è nu bó bò bó to sumεε wase can kebefε le yí nshε le. ⁴ Boban nu bonyii bò to baa ebefe wase ye yibo bô bokεε κε, njefo κε bó to kee wase bokεε κε. Ε nu bó bò ké no bii Waa Njee le naa fεε fô wvú gene. Bonyii ban nu bò bó to sumεε ente jo ηηγοκε ke bonyii le kecii le bó enu diεwε mvuntam mvu fwe le fô Nyo' bô Waa Njee le. ⁵ Mbiay ke baa yuu buy wase diuw wvubole κε. Bó nu fibole σε nlm.

Njeme bonceendaa bo Nyo' le bo botεte

⁶ Ε me mbvuu ne n'yεn nceendaa Nyo' mvu le ε wvú bile εntelεη jo εbulε. Wvú to κεηκε saaka wvù jee wvù μεγ lo keefewce ε bonyii bò nu yí nshε le bocii. Wvú to nu keefewce ε bitum bicii, bô bontεw bocii, noo bonyii bò jemyi naa díεw yí la noo naa bonyii bò la bocii. ⁷ Ε nceendaa wvudvu fuη foweεwe le, “Ben efanè Nyo' tumtè monkum mew, njefo kefew ke nsaw we le nu ε kocεn wase. Ben enyaà mbense wvu baay ε wvú wvù to bomεε εbulε bô nshε noo joo yi baay bô mondvuum mò jóo buyte mó le.”

⁸ Ε wvumvu nceendaa Nyo' wvu le bofεε, no bii wvú le gayte le, “Babilon wvu baay nu ε gbwe wase, wvú nu ε gbwe wase. Ε nu wvú wvù nu ε ge bitum bicii ε wu nce we nsake diεwε mbvuum e.”

⁹ Ε wvumvu nceendaa Nyo' wvu le botεte mum bi tεn bó le, no fuuηke foweεwe le, “Ε wee mom lo ε nya mbense wvu baay ε nyam yí bεmte ye bô ε lan nyam yidvu, ε κεηκε tεn nciise fojise κεεε yí kebo

le, ¹⁰ tu wvú nu ke ewu shém Nyo' yì ffuuke diεwε no wee ké wu mbvuum. Shém yidvu nu ε wvú ε bεεse ê fiko fiew fi nsase le ε wvú baa fiysen ke. Wvuwε wee nu ε bó nu ke elañ wvú ê fiεε le ε fí fiee diεwε mvunḱañ e, é wvú eyεne ηγεw jó. Fifin nu ke enu fwe dvu bonceendaa bo Nyo' le bò yuule bô Waa Njee. ¹¹ Njiim nu ke ebene ke lo sekecii se ḱka fò bó lañ bó ηγεw e. Ke bonyii ban bò nyaa mbense wvu baay ê nyam yì bemte bô ê lañ nyam yidvu noo bonyii bò keḱke nciise diee diew nu ke ekeḱke naa lo nleεten yì ηγεw wvubole εmvunsheen keḱεε εntañ ke.” ¹² Fifin geεne fô bonyii bò è nu bo Nyo' le bò è nu bó bò geεle bonci bo Nyo' le, ε bó ε lese fitele yì Jisos e, le bó keḱke keekuu shém.

¹³ Ε me ne n'yuw ε diεw jemyi won Nyo' le, gayte ê me le, “Sanε fin: Ε kew yì keseen ε geḱ lo nu ε njon wvu baay nu fô bonyii bò kpwee ε bó ε taashε bô bo Tata le.” Ε Keyoy ke Nyo' le bense le, “Njon wvu baay nu fô bó le keceey, njefo bó nu elεεten yì monlum mobole, é gee dibole di jee ebi bó le.”

Ngbwele wvù è nu nsaw Nyo'

¹⁴ Ben eyeke eyuw, ε me ne ntaa n'yeḱ kembεw e ε kí baa lo, ε wee ε shii yì kembεw kedvu le fieesene wee wvù diee nu Waawee. Wvú to nu ε bon kefo ke bvunfon e ε bó ε kene bô ketwaa ke bigew e kè yeεle, keḱke finyo εbo ε fí nu diεwε fi yun e, koole. ¹⁵ Ε wvumvu nceendaa Nyo' ne buy yew ncese le, funj wee wε wvù to shileε yì kembεw e

foweεwe, gay le, “Nεke finyo fiuw egbwele ηgbwele dvú. Kefew ke ηgbwele le nu ε kocεn wase, ε ekolε ke nshε le nu ε loocε wase ε be kè bó egbwele.”
16 Nonεn, ε wee wε wvù to shilεε yî kembεw e mum jiw finyo fiew yî ekolε ke nshε le, ge ηgbwele dvú yî nshε le.

17 Ε wvumvu nceendaa Nyo' bvuu buy yew ncese yi fowe le, ε wvú keηke tεn finyo diεwε fi yun e εbo ε fí koole. 18 Ε wvumvu nceendaa Nyo' mum buy fô ketanη ke ncese le, ε è nu wvù keηke mvuηgay εwe jo ηguy. Ε wvú fuη foweεwe ê wvumvu wε wvù to keηke finyo fi koole fie le, “Nεke finyo fiuw esumyε bikawci bi mvuntam mvu mbvuum e dvú yî nshε le, njefo mvuntam mvudvu nu ε yεε wase.”

* 19 Ε nceendaa Nyo' wvudvu mum jiw finyo fiew yî nshε le, sumyε mvuntam mvu mbvuum e mvu yî nshε le, baancε, tfuw bvudvuu bvυ baay bvù bó somte mbvuum fó le, ε fifin duηci fieε fi shém Nyo' yi ffuuke nu ke ege bó bonyii. 20 Ε bó no somte mvuntam mvu mbvuum e modvu bó bikaa εkfuη jo kelaante, ε è buyte ελεmε, yiηsene bene buyte diεwε fô diuw nyambala le, leηke gene, gen buy diεwε bomay e gee fεε.

15

Bonγew bo bosooshiwiy bò è nu bo kemεse le

1 Ε me mbvuu nε n'yεn kfuu fieε fi diuw wvù yumεεn e fimew fowe, ε è nu naa lo keηghaw ke fieε le ke baay. Ε to nu bonceendaa bo Nyo' le bosooshiwiy ε bó keηke bonγew bosooshiwiy bò è nu

* **14:18** Mvuntam mvun nu ê díεw bala le le, «grapes.» **14:19** 19:15; Yεsa 63:1-6 **15:1** 4:5; 15:7; 16:1; 17:1; 21:9

bo kemεse le keenya ê bonyii, njefo boban nu bò Nyo' nu emεse eduηce shém ye yì ffluuke dvú.

² Ε me mbvuu nε n'yεn fiεε fimew e ε fí fieesene joo yi baay mi yì nu ε bó ε fiysεn bô ηguy, ε yí yuule naa diεwε kenlεey e. Ε bonyii bomew leeme mbew joo yi baay yidvu le ε è nu bò to soε wase nyam yì bεmte ye bô lan ye noo ejisε ε ηwa' yò è nu diee di nyam yidvu le. Bó to leeme fó κεηke dikome di Nyo' le can e, ³yemte ηkiee Muses wvù wee lemme Nyo' bô ηkiee Waa Njee. Bó to yemte le, “O Tata Nyo' wvù Κεηke Mvunηay Mvunciim, mwεεm mvù wo gee nu naa mvu baay bô mvu κεηghaw e.

Wo nu Nfon bitum bicii, *

ε je yì wo gee mwεεm jó nu yi teytey bô yi keceey.

⁴ O Tata, wee wvù nulo saa efane wo, tumte monkum muw nu yeε?

Ε mεy κε wo maan wvù yuule.

Bitum bicii nu ke etoo nyaa mbense wvu baay ê wo,

njefo bó nu ε yeη mwεεm mvù wo gee le ε mvú nu teytey.”

⁵ Ejim jodvu ε me nε ntaa, n'yεn ε bó yene yew ncese yi fowe yì è nu cun yì duηci le Nyo' nu bô bonyii. ⁶ Ε bonceendaa bo Nyo' le bo bosooswiy bò to κεηke bonηew bo bosooswiy ba mum buy yew ncese yidvu le. Bó to nu ε tfume ndvú ε yí

15:2 4:6; 5:8; 13:15, 18; 14:2 **15:3** 4:11 **15:3** 16:5-6; 19:2; 22:12; Dito 32:4; Mben 145:17; Ksm 15:1; Mben 111:2; 139:14

* **15:3** Bonwa' bo boyvuum bomew κεηke le, “Nfon wvu sekecii”, bomew le, “Nfon bonyii bò è nu bo Nyo' le”. **15:4** 14:7; Mben 86:9; 98:2-3; Yεsa 2:2-3; Yeli 10:6-7 **15:5** 11:19; Ksm 40:34; Lem 7:44 **15:6** 1:13; Dan 10:5

looci lawkene, waw diη'waw yî gvúw e ε bó ε kene bô ketwaa ke bigew e kè yeεle. ⁷ Ε fιεε fimwaan ηgoo mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mwε le mum nya bintee bisooshwiyy ê bonceendaa bo bosooshwiyy ba ε bó ε kene bô ketwaa ke bigew e kè yeεle. Bintee bidvu to nu ε yiηsen bô shém yî ffuuke yi Nyo' wvù nu dvú sekecii se ηka. ⁸ Ε yew ncese ne yiηsen lo bô njiim yî nen'yi fô n'yuu Nyo' bô fô mvungay mwew e. Ε fí mum no nu le wee yaa to nulo ebvuu eley yew ncese Nyo' le ke, gen buy no bonγεw bo bosooshwiyy bô bonceendaa bo Nyo' le bo bosooshwiyy ba to keηke keenya ê bonyii to kaε.

16

Bintee bi bisooshwiyy bi shém Nyo' yî ffuuke le

¹ Ε me ne n'yuw ε diεw mi jemyi foweεwe yew ncese yidvu le ê bonceendaa bo Nyo' le bo bosooshwiyy ba le, “Ben egen etfufw shém Nyo' yî ffuuke yî nu ê bintee bi bisooshwiyy biε le yî nshε le.” ² Ε nceendaa Nyo' wvu fwe mum gen tfufw kew kentee ke shém Nyo' yî ffuuke le yî nshε le. Ε binjoken bì bεmte luci, kooyε bonyii bô to keηke nciise nyam yî bεmte ye nyaa mbense wvu baay ê laη nyam yidvu. ³ Ε nceendaa Nyo' wvu bokaη bofεε tfufw kew kentee ê joo yi baay e, ε joo yidvu baηke no nu diεwε ελεmε ke keηkpwe ke wee le. Ε fιεε ficii fi to cee ê joo yidvu le kpwe. ⁴ Ε nceendaa Nyo' wvu bokaη botete tfufw kew kentee ê jóo yî booke le noo mondvuum mò jóo buyte mó le, ε yí

15:7 4:6; 14:10; 16:1 **15:8** Ksm 40:34-35; Yεsa 6:4; Esek 44:4

16:1 15:1; Mben 69:24; Yεsa 66:6; Yeli 10:25 **16:2** 13:15; Ksm 9:10 **16:3** 8:8; Ksm 7:17-21; Mben 78:44

nε tu ελεμε. ⁵ Ε me n'yuw ε nceendaa Nyo' wvù taale fô joo le jeme le,
“Nyo', wo nu Nyo' wvu teytey ê je yì wo sumtene
bonsaw ban e.

Wo wvù nu keseen, ε wo to nu wase.

O Nyo', wo wvù yuule.

⁶ Bonyii ban nu bò ελεμε ke bonyii bò è nu buw e
noo bonyii buw bo ntum e nu fobo fo bó.

Wo ε mum ε nya ελεμε ê bó, bó ε wu.

Fifin nu naa nlawma wvubo.”

⁷ Ε me nε n'yuw ε diεw buy fô ketaη ke ncese le
bεnse le,

“Εε Tata Nyo' wvù Keηke Mvunḡay Mvunciim,
wo sumtene bonsaw buw bii je keεεy bô yi teytey
e!”

⁸ Ε nceendaa Nyo' wvu bokaη bonεw tfuw kew
kentee ε è nu yì diuu le, ε diuu keηke je keekeyte
lo ton'yi bonyii diεwe ηguy e. ⁹ Ε nton'yε wvu baay
wvù to buyte yì diuu le no ton'yi bonyii. Geenεn
ε bó faηε yaa ekumεn lo mvuntelem mvubole,
etumte ε è nu monkum mo Nyo' le ke. Ε bó kaa no
beete lo bô diee di Nyo' wvù keηke mvunḡay mvu
bonḡew ban e.

¹⁰ Ε nceendaa Nyo' wvu bokaη botin tfuw kew
kentee ε è nu yì kawla nyam yì bemte ye le, ε won
wvù nyam yidvu to saake nε jiim lo. Ε bonyii no nu
yì monlum e lumyi elem εbo. ¹¹ Ε bó nε no nan'yi
lo Nyo' wvù nu we nje nlucε bô biηkoken bibole.
Geenεn faηε yaa ekumεn gee dibole ke.

16:6 17:6; 18:24; 19:2; Dito 32:43; Mben 79:3, 10; Mat 23:35, 37

16:7 15:3 **16:9** 9:20-21; 16:11, 21 **16:10** 13:1-2; Ksm 10:21-22;

Yεsa 8:22

¹² Ε nceendaa Nyo' wvu bokaŋ bosoocaa tfuw kew kenteε ε ε̄ nu ê joo yì Yuflεts e, ε joo yidvu mum yum, keeseyse je wvu le bonfon bô nen'yi ê keba kè diuu sane le efey jó. ¹³ Ε me ne n'yεn biyoy bì yiile bimew e bitεte ε bí fieesene bisham. Ε bí buyte diuw kenŋuum ke nyam yì fieesene nyam joo le, bô diuw nyam yì bεmte ye le, noo diuw wee wvù mbiayte le wen nu wee ntum Nyo' le. ¹⁴ Biyoy bin nu bonceendaa bo dεwle le. Ε ε̄ nu bí bì gee mwεem mvù duŋci mvuŋgay mvubole. Bí ghane gene fô bonfon bo bitum e bicii yî εkolε ke nshε le baanci bó le bó eseyseè jem yì nu ke enu diuu di baay di Nyo' wvù Kenke Mvuŋgay Mvunciim e.

¹⁵ Jisos to nu ε gay le, “Ben eyekε eyuw, me nu ηke enε nto diεwε cooŋ e. Njoŋ wvu baay nu wvu wee wvù baa leete kε, wvù kenke ndvú ye ye le wvu le fo wvú ke enε etum ebuy kenyi kencimte é bonyii eyεn kencimte kew e.”

¹⁶ Ε biyoy bidvu ke mum baance bonfon bodvu fô bvudvuu bvù bó teŋε ê díεw Ibulu le le Amagedon e.

¹⁷ Ε nceendaa Nyo' wvu bokaŋ bosooshwiw tfuw kew kenteε we yî fwefwe le. Ε diεw mi buy yew ncese le fô kawla nu jemyi foweεwe le, “Fí ε ge wase ye!” ¹⁸ Ε jaŋ ne no lawkene, baykene, dvûmte ε nshε shiike bô mvuŋgay baay. Ke kfuu wvuwe nshiw wvù nshε to shiwεε bô mvuŋgay baay nen to ke baa yuu nu wase dvú ε kew no wee to kewεε enu yî nshε le kε. Nshiw wvudvu to nu ε bεm baay. ¹⁹ Ε

16:12 Yεsa 11:15; 44:27; 46:11 **16:13** 12:3; 13:1-2; Ksm 8:2; Mben 78:45 **16:14** 11:17; 13:13-14; 19:20; Mat 24:24; 2Tes 2:9; 19:11-21 **16:15** 3:3, 18 **16:17** 16:1; Yεsa 66:6 **16:18** 4:5; 6:12-13 **16:19** 14:10; 18:2

kelaante ke baay sεnen buy biba bitete. E bilaante bi bitum e no keeshi. Nyo' to nu ε kume kelaante ke baay kin kè è nu Babilon, nya fiko fi shém ye yì ffuuke le ε wvú selle. ²⁰ E bitum bi ê joo εntelεη bicii fεε lo, ε dikum tεn lakεn lo. ²¹ E εbew yo baay baay no gbwekene fowe ε dimwaan jite diεwε bokilu mbaanyε le. E εbew yodvu gbwekene yî bonyii le. E bó no nan'yi lo Nyo', njefo wvú nu ε ciinse ηgew εbew yî bó le. Wvuwvun ηgew to bεmte baay.

17

Kenten ke kpwoon nsake le bô nyam yì bεmte

¹ E nceendaa Nyo' mvu εnte jo bonceendaa bo Nyo' le bo bosooshwi y bô to kenke bintee bi bisooshwi y biε nε to gay ê me le, “To é me endunçee ê wo kfuu ηgew wvù bó nu ke enya ê kenten ke kpwoon nsake wε wvù nu ε shii yî jóo le nteen. ² Kpwoon wvun nu wvù bô bonfon bo yî nshε le fεn gee nsake, ε nce we nsake wvun ε koo wase bonyii bo yî nshε le fεn diεwε mbvuum e.”

³ E nceendaa Nyo' wvudvu nε jo me ε me nu can Keyoy ke Nyo' le, gen dvú ηkpwaante. E me n'yεn kpwoon mvu le ε wvú ε shii yî nyam yì bεmte le ε yí yεεle nεn ghanη ε yí ε yiηsεn lo bô εdiee yî ye le yicii yò beete bô diee di Nyo' le. Nyam yidvu to kenke bikuu bisooshwi y bô biton yuufe. ⁴ Kpwoon wvudvu to nu ε sufe ye bô ndvú bonyii bo baay baay ε yí yεεle lo, ε wvú lawkene ye le bô biεε bì bó kene bô ketwaa ke bigew e kè yεεle noo dikfuu

di eta yò lumte le noo εjise ε banj. Wvú to jici fiko ê wvú εbo ε bó ε kene bô ketwaa ke bigew e kè yeεle ε fí ε yinjen bô mwεεm mvù bemte noo nnyen ye kenjan. ⁵ Bó to nu ε sanj diee dimew fojise fo wvú ε dí nu ê ηgan e ε, “Babilon wvu baay wvù bwee bokene bo nsake le noo wvu mwεεm mvù bemte yí nshε le.” ⁶ E me n'yen ε kpwoon wvudvu ε wu wase εεmε ke bonyii bô è nu bo Nyo' le bô bó yuwyεε nje Jisos, kí ε koo wvú diεwε mbvuum e.

No me n'yenεε kpwoon wvudvu le nonen, ε diuw yum me baay. ⁷ E nceendaa Nyo' wε bife ê me ε, “Diuw yumte wo nje la? Me nu ensee ê wo kenyile ke fiεε le kè nu ekumε kpwoon wvun bô nyam yì bemte yin yì kenke bikuu bisooshwi y bô bitonj yuufe yì tuule wvú. ⁸ Nyam yì bemte yin yì wo yen nu ε yí to nu dvú, geenen keseen wvun ke yí nu dvú ke. Yí nu ke enε ekuse ê kentuke kie kè shiile nen ηoohη e, eben ê we emum egen fô bó nu elεse lo yí. Diuw nu ke eyumte bonyii bô nu yí nshε le bô bó ke baa sanj wase εdiee εbo ê ηwa' bonyii bô kenke nshii le ε kew no wonj to kewεε le. Wvú nu ke eyumte no bó nu ke eyene nyam yin e, njefo nyam yin to nu dvú, geenen yaa bvuu nu dvú ke, ε yí bæε ke ebvuu eto. ⁹ Fin nu fiεε ε fí shieele εkolε kè kenke bvufee. Bikuu bi nyam ye le bi bisooshwi y nu dikum disooshwi y di kpwoon wε shiile yí dvú le. Bikuu bidvu nu ten bonfon bossooshwi y. ¹⁰ Bonfon bo botin nu ε bó ε gbwe wase, ε mwaanj bæε saake, ε wvumyu baa to wase ke. Wvuwε nu ke edioo ε to, é wvú ekεηke ke keenu dvú yí kefew e nen caan. ¹¹ Fí ekumε nyam yì bemte ye yì to nu dvú ε yí yaa

17:5 Yeli 2:20; Os 1:2 **17:6** 16:6 **17:7** 13:1-2 **17:8** 13:3; 3:5 **17:9** 13:18

bεε dvú κε, nu ε yí nu ten nfon, ε nfon wvun nu wvu bokaη nyan, geenεn ε wvú nu ηgoo bonfon bo bosooshwiyy ba le. Wvuwε ten nu ke edioo ε to emum egeη fò bó nu elεse lo wvú.

¹² Biton bi yuufe bì wo yen bin nu bonfon yuufe bò bó baa enya wase mvunçay mvu sa' le ê bó κε. Bó nu ke edioo ε ghaa bó, é bó emum ekeηke mvunçay keesaake bô nyam yì bemte ye. Geenεn bó nu ke esaw κε yî ntam kefew e mwaan maan.

¹³ Boban bocii nu ε bó keηke ke ηkpawwçε mwaan. E bó nu ke enya mvunçay mvubole mvu sa' le mvunciim ê nyam yì bemte ye. ¹⁴ Bó nu ke ebaance etum jem bô Waa Njee, geenεn é Waa Njee eso bó, njefo wvú nu Tata botata bocii bô Nfon bonfon bocii. Wvú nu ke etum eso bô bonyii bew bò wvú nu ε tee ε caw ε bó leeme bô wvú sekecii.”

¹⁵ E nceendaa Nyo' wε gay ê me le, “Jóo yì wo be yen yì kpwoon nsake wε shiile yì dvú le nu dikfuu di bonyii le bô bibombom bi bonyii le noo bitum noo bonyii bò jemyi naa díew yì la. ¹⁶ E biton bi yuufe bì wo be yen biε nu ε bô bo nyam yì bemte ye nu ke ebane kpwoon nsake wε. Bó nu ke eyow mwεem mwew mvunciim é wvú emey kenyi kencimte, é bó eηon nyam ye ye, emεse eton wvú bô ηguy. ¹⁷ Fifi nu ε è lese Nyo' ê mvuntelem mvubole le bó ege fiε fi wvú shieele, ε mum ε ge le bó ekeηkè ηkpawwçε mwaan keenya mvunçay mvubole mvu sa' le ê nyam yì bemte ye egeη ebuy no díew Nyo' ke eto ekocεn. ¹⁸ E kpwoon wvù wo

be yεn wε nu kelaante ke baay kè keŋke mvunƙay εwe jo bonfon bo yî nshε le bocii.”

18

No kelaante kè Babilon nu ke egbwe

¹ Ejim jodvu ε me n'yεn nceendaa Nyo' mvu le ε wvù shiile too we keŋke mvunƙay mvu baay, ε n'yuu we baa yî εkolε ke nshε le kecii. ² ε wvù funƙ foweεwe bô diεw yî temyi le, “Babilon wvu baay nu ε gbwe wase! Wvù nu ε gbwe wase! Wvù nu ε tu wase bvudvuu bvù bonceendaa bo dεwle le cee fó le. Wvù nu tfum biyoy bì yiile bicii. Wvù nu wase tfum mvunyiim mvù nyene bô mvù bó bane mvunciim. ³ Wvù nu ε gbwe wase njefo bitum bicii nu ε wu wase nce we nnyεn kenjan wvù ε koo bó diεwε mbvuum e, ε bonfon bo yî nshε le nu ε ge wase nce nnyεn kenjan bô wvù. Bonyii bo way e bocii bo yî nshε le nu ε kukεn wase yî ye le nje kpwaw we wvù wvù nu ε baancε wa wvù ε fum lo.”

⁴ ε me mbvuu n'yuw ε diεw mi fuunƙe won wvu we le gayte le,

“Bonyii bem, ben ebuy lo jó,
wvu le fo ben ke eley bibefε biew e,
bô le fo ben ke eley tεn ηεw wvù nu ke eto fô wvù le.

⁵ Bibefε biew nu ε bí ε loocε wase ε yinƙsen ε ben ε buy fowe,

Nyo' ε kume wvù yî mwεεm mwew mvù befe le.

⁶ Bó ege bô wvù no wvù ge bô bonyii bomew.

18:1 Yεsa 13; 47; Esek 27 **18:2** 14:8; 16:19; Yεsa 13:20-22; 21:9; 34:11, 14; Yeli 50:39-40; 51:8 **18:3** 17:2; 18:11-19; Yεsa 23:8; Esek 27:22-23, 33 **18:4** Yεsa 48:20; Yeli 51:45; 2Kol 6:17 **18:5** Kenj 18:20 **18:6** Mben 137:8; Yeli 50:29

Bó elaw wvú yî gee diew e bokaη bofεε.
Bó egεε mbvuum mò è nu ηγεW mvuηkom
mvunfεεm
ê fiko fî wvú ké no γεεle wvu bonyii bomew e jó,
enya é wvú ewu.

⁷ Bó efew ηγεW bô nsase enya ê wvú
ke ληληη no wvú to saale ye ê bvukuke ente diee
εkolε kew.

Wvú shiile no kfune gvuw gayte λε,
‘Me nu Yaa yî kawla λε,
ke me nu kpwεε ηkfu ke,
ε ke me nu ηke en’yuu mbeelee nsoo εkolε ke.’

⁸ No wvú gayte nonεn, nu ke no ηγεW nu ke eto
yî ye le yî diuu le dimwaan.
Kεncεm nu ke egbwe yî ye le, é wvú ebeelee soo
εkolε.

Ε jeη nu ke ekoo tεn wvú.
Bó nu ke eton wvú bô ηguy,
njefo Nyo' Tata wvù nu ke esaw wvú nu ε wvú
keηke mvuηgay.

Bonyii bo yî nshε le nu ke ebeelee Babilon

⁹ Bonfon bo yî nshε le bô se gee nnyεn kenjaη bô
wvú, diee ye bô wvú, nu ke ebeelee ffule seke bó ε
yεn no njiim bene yî ye le no wvú fiee. ¹⁰ Bó nu
ke eleeme lo ntamndwee bô nfan no bó yεne ε bó
njinεsene bô wvú. Bó nu ke ecamte ye gayte λε, ‘Ey
me! Ey me! Babilon, wo wvù kelaante ke baay! Wo
wvù kelaante kè kuuke! NγεW nu ε mum ε to lo yî
yo le ke yî ntam kefew e nεn mwaan e?’

¹¹ Bonyii bo way e bo yî nshε le nu ke ebeelee
wvú soo bikuu njefo ke wee bεε dvú wvù nu ke

eguyte mwεεm mvubole ke. ¹² Ke wee bεε dvú wvù nu ke eguyte mwεεm mvubole diεwe mvù bó kene bó ketwaa ke bigew e kè yeεle kenεε kè baa, kenεε mvù bó kene bó kfuu εta yò lumte kenεε bó ejise ε ban ke. Ke wee bεε dvú wvù nu ke eguyte ndvú yibo yi lemeleme kenεε yì yeεle ηgaciηgaci, kenεε yì bonene kenεε yì yeεle ghanη ke. E ke wee bεε dvú wvù nu ke eguyte bite bibole bì samte jee, kenεε mwεεm mvubole mvunciim mvù bó kene bó bigew bì keyoo le noo mwεεm mvunciim mvù bó kene bó bite bì lumte noo ketwaa noo ketfu noo εta yò lawkene ke. ¹³ Ke wee bεε dvú wvù nu ke eguyte bite bibole bì bó keenci bonfiey bò shfuunjkene dvú noo mwεεm mvù shfuunjkene mvù bó dεεle mwεεm dvú noo jiin noo kfuu bonfiey bò shfuunjkene bomew, noo kfuu jiin dimew, * noo mbvuum noo mεεm noo mvuum mo εgiη e bó εgiη εbo ke. Ke wee bεε dvú wvù nu ke eguyte bona' bobole noo njée noo nyámbala noo bikoto bibole bì è guute nyam ke. E ke wee bεε ten dvú wvù nu ke eguyte bonyii bo boyuum bò bó geese le è nu bonfaw ke. ¹⁴ Bó nu ke egayte ê wvú le, 'Mwεεm mvunciim mvù fitele fiuw se nu yî dvú le nu ε mvú ε gen wase, ε kpawaw wo bó bvukuke bwuw bvucii ε ka wase, ε wo yaa bεε ke ebvuu eyuu eyen mvú le ke.' ¹⁵ Bonyii bo way e bò to geese mwεεm kawte bigew can ye le, nu ke eleeme lo ntamndwee nu bó nfan no bó yeεle ε wvú yeεle ηgew. Bó nu ke efuunke lo kpwe, soo bikuu camte ye gayte le, ¹⁶ 'Ey

18:12 Esek 27:12-24 * **18:13** Kfuu jiin din ê díew bala le nu le «frankincense», ε kfuu bonfiey bò shfuunjkene ban nu ten le «myrrh».

18:15 Yesa 47:15; Esek 27:36 **18:16** 17:4

me! Ey me! Yii yi baay fô kelaante ke baay kin e kè se nu ε kí ε sufe ye bô ndvú yi lemeleme noo yì yεεle ηgaciηgaci noo yì yεεle ghaηη, lawkene ye le bó biεε bì bó kene bô ketwaa ke bigew e kè yεεle noo kfuu εta yò lumte noo εjise ε ban. ¹⁷ Bó nu ε mum ε yese kε lo bvukukε bwew yî ntam kefew e nen mwaan e?’

ε bocee bikuu bi bonçuw e bocii bô bonyii bò lene ê bonçuw e noo bò lemte jó noo bonyii bocii bò lene ê joo kamene way, nu ke eleeme lo ten ntamndwee. ¹⁸ Bó nu ke eyεne njiim yì bene no wvú fiee mum beele ghayte ε, ‘Kelaante kè se nu diεwε kelaante ke baay kin e nu kè la?’ ¹⁹ Bó nu ke ekfumte kebvu εfa no bó fuunke kpwe soo bikuu, beele ghayte ε, ‘Ey me! Ey me! Yii yi baay fô kelaante ke baay kin kè bonyii bocii bò keηke bonçuw bo ê joo nu ε kukεn yî bvukukε bwew e! Bó nu ε mum ε yese lo kí kε yî ntam kefew e nen mwaan e?’ ²⁰ Ben bò nu won Nyo' le, ben elanlanè finεn yî fiεε fi kooy fô wvú le. Ben bocii bò è nu bonyii bo Nyo' le bô boom bo ntum e bo Jisos e noo bonyii bo ntum Nyo' le bocii, elanlanè njefo Nyo' nu ε sumten wase nsaw yî fiεε fi wvú ge bô ben e!”

²¹ ε nceendaa Nyo' wvù temyi mvu mum ne tuu kebwee ke tε le ε kí nu diεwε diene di baay e, shike ε dí shii ê joo yi baay e nen wuuu. No wvú shike nonεn mum gay ε, “ε nu ke nonεn no bó nu ke eshike wo wvù kelaante ke baay kè Babilon é wo eshii bô mvunçay nen, bó saa bvuu ke eyen lo wo le kε. ²² Kε bó bεε ke ebvuu eyuw naa lo kome kεnεε

yowe kenεε ndonj kenεε sonj jo wo κε. Κε bó bεε ke ebvuu eyen naa lo ε wee lemte fiεε kenεε è nu naa fi la jo wo κε. Κε bó bεε ke eyuw naa lo ε diene jemyi jo wo κε. ²³ Κε ken'yeese bεε ke ebvuu eyεε jo wo κε. Κε bó bεε ke ebvuu eyuw naa lo ε diεw cee bvujen kenεε yi jen jemyi jo wo κε. Fí nu ke enu nonεn njefo bonyii bo way e bo jo wo to nu bonyii bo baay baay bo yí nshε le, ε wo to lεεle bitum bicii bô nfm yo. ²⁴ Ε nu kelaante kin kè ελεμε ke bonyii bo ntum Nyo' le bô ke bonyii bô è nu bo Nyo' le nu can kí le. Ε è nu kí kè bonyii bocii bô bó yuwyi yí nshε le nu can kí le.”

19

Ε bó no nyaa mbense ê Nyo'

¹ Εjim jodvu, ε me ne n'yuw ε fiεε yosene lo wonj wvu we le diεwe è nu kebombom ke bonyii le ke baay, wante le,

“Mbense enù fô Nyo' wese le.

Ε nu wvú wvù boysee bonyii, ε è κεηke wvú bvukuke bô mvunjay.

² Wvú sumtene bonsaw bew bii kecεεy bô je yi teytey e.

Wvú nu ε lanj wase ηγεw yí kentenj ke kpwoon nsake we

wvù se beete εkolε ke nshε le bô nce we nsake le.

Wvú nu ε tfuse wase envuke yí kpwoon wvudvu le ke bonyii bew bo lemme le bô wvú se yuwyi le.”

³ Ε bó bvuu kase no wante le,

“Mbense enù fô Nyo' le.

Njiim yì bene ê kelaante kin e nu ke ebene kε lo sekecii se ŋka.”

4 Ε bocε' bo bonyii le bo mbaanfiεε ncow bonεw ba noo mwεεm mvu mvuyuum mvu mvunεm mwε mum gbwe gεn fokuse nya mbense wvu baay ê Nyo' wvù nu ε shii yî kawla le. Ε bó no gayte le, “Fí enù nonεn. Mbense enù fô Nyo' le.”

5 Ε diεw mi mum buy fô kawla le gayte le,
“Ben bocii bò nu bonyii bo lemme le bo Nyo' le,
ben ebenseè Nyo' wesebeene,
é ben bocii bò fane wvù kεnεε è nu bo caan caan kεnεε bo baay baay, enyaà mbense ê wvù.”

Ŋkaw bvujen bvu Waa Njee le

6 Ε me mbvuu nε n'yuw fiεε fimew ε fí nu diεwε diεw kebombom ke bonyii le ε fí yole diεwε joo yì gbwee ê ŋkoŋ e, wamte diεwε jaŋ yì baykene bô mvuŋgay e le,

“Mbense enù fô Nyo' le,
njefo Tata wesebeene wvù Nyo'
wvù Kεŋke Mvuŋgay Mvunciim saake wase.

7 Beene elanlanè, sakenè, nyaà mbense ê wvù,
njefo kefew ke bvujen bvu Waa Njee le nu ε to wase,

ε Jen nu ε wvù ε seyse wase εkolε kew.

8 Bó nu ε nya wase ndvu yì nu lemeleme
yuule lawkene wvù ε tfume.”

(Ndvu yin nu gee di teytey di bonyii bò è nu bo Nyo' le.)

9 Ε nceendaa Nyo' wvudvu bvuu gay ê me le, “Sanε fin fi le, ‘Njon wvu baay nu wvu bonyii bò bó nu ε be bó le bó eto fô ηkaw bvujen bvuu Waa Njee le.’ ” Ε wvú bvuu gay ê me le, “Bonjeme ban nu naa keceey bonjeme bo Nyo' le.” 10 Ε me mum ne ηgbwe bikaa biew e keenya n'wvum wvu baay ê nceendaa Nyo' wvun. Ε wvú gay ê me le, “Fo wo ege nonen ke. Me nu ke ten wee lemme diewε wo noo boom bo bwoo le bò leeme yî fiεε fi bó jemyi ekumε Jisos e. Ε nyaà n'wvum wvu baay ε è nu ê Nyo'. Fiεε fi bó jemyi ekumε Jisos fin * nu ke fí kebεε fi bonyii bo ntum Nyo' le to jemyi.”

Ε Waa Nyo' tum jem so bonyii bew bo bvuban e

11 Ε me ne n'yeη ε fowe ε yene, ε nyambala mi yî baa leeme. Ε wee wvù nu yî dvú le nu ε bó teñe le Wee wvù Leeme yî Diεw ye le bò le Wee Keceey, ε wvú ké no sumtene bonsaw bew keηεε tumte jem ye teyey. 12 Ejise eye to nu diewε leme di ηguy e, ε bifo bi bvunfon e nu εfa jo wvú nteen. Wvú to keñke diee ε bó ε san yî ye le ε wee mvu yaa nulo ekiεε dí efey wvú ke. 13 Wvú to nu ε shfuse kekum kè defe ye le ε bó ε lese ê bilεεm e. Diee di bó to teñe wvú dvú nu le Diεw Nyo'. 14 Ε bonyii bo jem e bo won wvu we le bii ê wvú ejim ε bó ε jise ndvú yî lemeleme, ε yí yuule baa nηη bvuuu. 15 Nyo jem yî koole to buyte εmvu jo wvú ε è nu yî wvú nu ke

19:9 14:12; Yesa 25:6; Mat 22:2; Luk 14:15-16; 21:5; 22:6 **19:10** 6:9; 22:8-9 * **19:10** Keηεε le, “... fiεε fi Jisos jemyi fin ...” **19:11** 4:1; 19:2; Mben 72:1-14; 98:9; Yesa 11:4; Esek 1:1-3; Lem 7:56
19:12 1:14-15; 2:17 **19:13** Yesa 63:1-6 **19:13** Jon 1:1 **19:14** 6:2-8, 11 **19:15** 1:16; 2:26-27; 11:17; 14:14-20; Yeli 25:30-31

eso bitum dvú emum esaake bí bô mvuηgay mvu baay. Wvú nu ke ebvuse shém Nyo' wvù Kεηke Mvuηgay Mvunciim eduηceε ê bonyii. Shém Nyo' yin nu yì ffluuke naa baay diεwε nsom fò bó somte mvuntam ε mbvuum buyte le. ¹⁶ Yì kekum kew e bô yì kebun e nu ε bó to saη diee diew le, “Nfon bonfon, noo Tata botata.”

¹⁷ ε me mbvuu nε n'yεn nceendaa Nyo' mvu le ε wvú leeme εnte jo diuu. Wvú to leeme nonεn fuηke mvunyiim mvunciim mvù bile we gayte le, “Ben eto etaashε fô ηkaw wvu baay wvù Nyo' ge le. ¹⁸ Ben nu ke edie εgvun ε bonfon bô yo bocee bikuu bi bonyii bo jem e noo bonyii bô kεηke mvuηgay noo yo nyámbala bô bonyii bô bene yì, noo yo bonyii bocii bô nu bonfaw bô bô yaa nu kε bonfaw noo bonyii bo caan caan bô bo baay baay.”

¹⁹ ε me mum n'yεn nyam yì bεmte bô bonfon bo yì nshε le noo bonyii bobole bo jem e ε bó taashe keetum jem bô wee wvù shilεε yì nyambala le noo bew bonyii bo jem e. ²⁰ ε jem kew, ε wvú koo nyam yì bεmte ye bô wee wvù to mbiayte le wen nu wee ntum Nyo'. Wee wvun nu wvù to ké no shee fwe dvu nyam yidvu, gee mwεεm mvu diuw wvù yumεεn e. Mwεεm mvun nu mvù yì to lεεle bonyii bô kεηke nciise nyam yì bεmte yidvu ye le dvú, nyaa mbense wvu baay ê laη nyam yì bεmte yidvu. Wvú to nu ε tfume bó bofεε ban ε bó nu boyuum ê mamase yì è fiee ηguy bô mvuηkaη jó le.

²¹ ε wvú wvù shilεε yì nyambala ye le mum gbwoce

keβεse ke bonyii le bô nyo jem yì to buyte εmvu jo wvú, ε mvunyiim mvunciim die ye bonyii bodvu no ηeyte lo.

20

Sa'yi bilum ntfuke

¹ Ε me mum nε n'yεn ε nceendaa Nyo' mvu shiile too fowe keηke ken'yene ke kentuke kè shiile nεn ηooηη e, noo kebwee ke ncaw e ê wvú εbo. ² Ε wvú koo keηguum ke nyam yì fieesene nyam joo le kiε kè è nu yo yi biyvuum e ye yì è nu dεwle bvuu nu Satan, kay bô ncaw wε λε wvú enù yì dvú le eγεn ebuy bilum ntfuke. ³ No wvú kay nonεn, mum tfume ê kentuke kè shiile nεn ηooηη e kiε, fen, mum lay diuw wvudvu λε wvú enù jó, wvu λε fo wvú ebvuu eghane λελε bonyii bitum e, ke eγεn ebuy no bilum bi ntfuke biε ke efey. Ejim jodvu nu ε bó nu ke ekase efay wvú ecine wvú le é wvú eghanci ke yì kefew e nεn caan.

⁴ Ε me mbvuu nε n'yεn bokawla le, ε bonyii bò shiileε yì dvú le nu bò bó nu ε nya bonsaw bò sawεεn can yibole. Ε me n'yεn tεn biyoy bi bonyii bò bó to yuwyεε bvuu she bikuu nje bó to fewci εκumε Jisos noo diεw Nyo' le. Bonyii ban nu bò to baa nya mbense wvu baay ê nyam yì bεmte ye bô laη ye, ε bó to baa ge tεn nciise nyam yì bεmte yidvu fojise keηεε can yibole ke. Boban to nu ε kase tu dvú no saake bô bo Klistu yì bilum e ntfuke. ⁵ Bonyii bò to kasεε tu dvú ban nu ε fifin nu mbuy wvu yì kpwe le wvu fwe. Ke kebεse ke bonyii le

bò to kpweκενεε wase to nu ε kase tu dvú κε, γεν buy no bilum bi ntfuke to feyεε. ⁶ Bonyii bò κεηκε njon wvu baay bvuu yuule, nu bò κεηκε bvudvuu yî mbuy wvu yî kpwe le wvu fwe wvun e. Ke kpwe yi bokaη bofεε bvuu κεηκε mvuηgay ê bó we κε. Bó nu ke enu bocee ncese bo Nyo' le bô bo Mboyse wvù Nyo' to kawεε le, ε bô bó nu ke esaake eγεν ebuy yî bilum e ntfuke.

Bó nu ke elεse Satan

⁷ Bilum bi ntfuke bin nu ke edioo ε fey, é bó efay Satan yew ncaw e, ⁸ é wvú emum ebuy eto eghane leeεe bitum bicii bi nu yî ebuw ε won yo ena le. Bitum bin nu Gog bô Magog. Wvú nu ke ebaance bó é bó eseysel keetum jem. Bó nu ke elone lo diεwe monshεem mo ê joo yi baay e. ⁹ Bó nu ke ebuy elen eγεν yî nshε le egem bvudvuu bvubonyii bò è nu bo Nyo' le bô kelaante kè è nu fitele fiew. Geenεn, ηguy nu ke eshii fowe elεse lo bó. ¹⁰ Bó nu ke emum ekoo dεwle wvù to ghane leeεe bó, etfume ê mamase yì è fiee ηguy bô mvuηkaη jó le, fò nyam yì bεmte bô wee wvù to mbiayte le wen nu wee ntum Nyo' nu le. Bó nu ke eyene ηgew fó entaη bô εmvunsheeη sekecii σε ηka.

Nsaw wvu fokemεse

¹¹ Ε me mum nε n'yεn kebwee ke kawla mvu le ε wvú baa lo, n'yεn tεn wee wvù to shiileε yî dvú le. Ε εbule bô nshε nε fεε lo ê wvú ejise laken, ε bó faηε yaa bvuu yεn mvú le bvudvuu le κε. ¹² Ε me n'yεn

20:6 1:6; 2:11 **20:8** 13:14; Yosh 11:4; Esek 38:2, 10-12 **20:9**
Ktη 2; 2Bfn 1:10, 12; Mben 78:68; Esek 38:22; 39:6 **20:10** 19:20
20:11 5:7; 6:14; 21:1; Mben 114:3, 7; Mat 24:35; 2Bi 3:10 **20:12**
3:5; 22:12; Dan 7:9-10 **20:12** Ksm 32:32

tεn bonyii bocii bò to nu ε kpwekεn wase le bo baay baay noo bo caan caan, ε bó leeme fwe dvu kawla. Ε bó yene bonwa', yene wvumvu ε è nu wvu εdiee ε bonyii bò keηke nshii. Ε bó mum kεw no sumtene bonsaw bo bonyii bò to nu ε kpwekεn wase le, bii no gee di wee le to nu no bó saη ê bonwa' ba le. ¹³ Ε joo yi baay bvuse bonyii bò to kpwekεnεε wase jó ε bó to. Ε kpwe bô wonη bonkfu bvuse bobole bonyii bò to kpwekεnεε wase ε bó to tεn. Ε bó mum no sumtene nsaw wee bii fiεε fi wvú to gee le. ¹⁴ Ε bó mum tfume kpwe bô wonη bonkfu ê mamase yì è fiee ηguy jó le. Mamase yì é fiee ηguy jó yin nu kpwe yi bokaη bofεε. ¹⁵ Ε diee di wee le to baa nu ε bó ε saη ê ηwa' bonyii bò keηke nshii le, é bó tfume wvú ê mamase yì è fiee ηguy jó yidvu le.

21

Εbulε ke kefe bô nshε yi fiε

¹ Ε me nε n'yεn wase ε è nu εbulε ke kefe bô nshε yi fiε le, njefo εbulε ke keyvuum bô nshε yi yvum to nu ε la wase, ε joo yi baay tεn yaa bεε kε. ² Ε me n'yεn kelaante kè yuule kè è nu Jelusalem wvu fwε le ε kí ε buy fowe fô Nyo' le ε no shiile too nu diεwe jen e ε bó ε bosεn ε sufe keegεn nya ê dweese. ³ Ε me n'yuw ε diεw jemyi fô kawla le foweεwe le, “Ben etaa eyen, fò Nyo' nu ke ecee nu wase bô bonyii. Wvú nu ke ecee bô bó. Bó nu ke enu bonyii bew, ε wvú wvù Nyo' keβεε nu bô bó, nu Nyo' wvubo.

20:14 20:10; 1Kol 15:26; 2:11 **20:15** 3:5 **21:1** 21:5; Yεsa 65:17; 2Bi 3:13 **21:2** 3:12; 19:7; 21:9–22:5; 22:17; Yεsa 52:1; Mat 22:2; Gal 4:26; Ibu 11:16; 12:22 **21:3** 7:15; Lεw 26:12; Εsek 37:26-28; Saka 2:9; 2Kol 6:16

4 Wvú nu ke esho misem yicii ê bó ejise. Ke bonyii bεε ke ekpwee ke, ε ke fiεε fimew bεε ke enu dvú le bonyii soo bikuu kenεε beele kenεε kenke nsase mvu ke, njefo mwεεm mvù to shee nu, nu ε fey wase.”

5 Ε wvú wvuwe wvù to nu ε shii yî kawla le gay le, “Ben etaa eyen, me nu enge mwεεm mvunciim keseen é mvú etu mvunfem.” Ε wvú bvuu gay ê me le, “Sanε fiεε fin ê ηwa' le, njefo bonjeme ban nu bo kecεεy bò bonyii egεε bvufee yî dvú le.” 6 Ε wvú bvuu kase gay ê me le, “Fí nu ε ge wase ye. Ε nu me Alfa, ε è nu me Omega. Ε nu me Kenkewce, ε è nu me Kemεse. Wee wvù kendorj yumte wvú nu ε me nu ηke enya wvú bò joo yì buyte fô ntonjoo yì nyaa nshii le é wvú ewu ε wvú baa law fiεε ke. 7 Wee wvù nu ke eso nu ε wvú nu ke ekenke mwεεm mvun mvunciim diewe bvushew e. Me nu ηke enu Nyo' we, ε wvú nu waa wem. 8 Geenεn ε bonyii bò gule mvuntelem noo bò nu se mbee, noo bò buwyi mwεεm noo bò yuwyi bonyii noo bò gee nnyen kenjanjoo bo nfm e noo bò bunlee bonyo' bomew noo bonyii bo mbiay e bocii, nu ε fibole nu ke enu ε è nu ê mamase yì è fiεε ηguy bò mvunkanjoo le. Ε fifin nu kpwe yì bokanjoo bofεε.”

Jelusalem wvu fwe

9 Ε nceendaa Nyo' mvu ê ηgoo bonceendaa bo Nyo' le bo bosooshwiyyò to kenke bintee bi bisooshwiyyò to nu ε yinjen bò bonjewe bosooshwiyyò bo ejim ba, ne to gay ê me le, “To é me enjen

21:4 7:17; Yεsa 26:19; 35:10 **21:5** 5:7; 21:1; Yεsa 43:19; 2Kol 5:17; 19:9 **21:6** 1:8; 7:17; 22:1; Yεsa 55:1; Saka 14:8; Jon 7:37

21:7 2Sam 7:14; Esek 11:20 **21:8** 2:11; 19:20; 21:27 **21:9** Yεsa 54:1-17 **21:9** 15:1

endunçee Jen wvù è nu kpwεε Waa Njee ê wo.” 10 E wvù mum jo me ε me nu can Keyoy ke Nyo' le, ε bee wvù gen fô kum mvu wvu baay e ε wvù defe ê we. E wvù dunçee me kelaante kè yuule kè è nu Jelusalem, ε kí ε buy fowe fô Nyo' le ε no shiile too. 11 Kí to shiile nonen, ε n'yu Nyo' baa yî dvú le lawkene diεwε te dimew di lawkene di bó teje le Jasba, yuule nen sakasaka diεwε kenley e. 12 Kelaante kedvu to kenke ketaan ke baay ε kí defe ê we eke, ε dew nu yî ketaan kedvu le yuufe ncow fεε, ε bonceendaa bo Nyo' le yuufe ncow bofεε nu fô dew yidvu le. Bó to nu ε san ediee ε dikfuu di Islael di yuufe ncow difεε yî dew ketaan yidvu le. 13 Dew yin to nu ê keba kè diuu sane le te, nu ewεεwe te, nu ekuεku te, nu jò diuu seeyi te. 14 Eta yo kenffuy ke ketaan kedvu le to nu yuufe ncow εfaa ε bó ε san ediee ε boom bo ntum e bo Waa Njee le bo yuufe ncow bofεε yî eta yodvu le.

15 Nceendaa Nyo' wvù to jemyi ê me to kenke nfew εbo ε è nu kemaan ε bó kene bô ketwaa ke bigew e kè yeεle. Nfew wvudvu to nu keefew kelaante kedvu bô dew ketaan noo bimbew bi ketaan e dvú. 16 Kelaante kedvu to nu bimbew binεw ε bí nu lenlen bicii, ε mbvuw bô bvundwee noo bvundee nu lenlen. E wvù mum few kelaante kedvu bô kemaan kew kiε ε kí buy bomay ntfuke bô gee tin (1,500). No wvù fewεε ε mbvuw bô bvundwee noo bvundee buy ke lenlen. 17 E wvù few ten bimbew ε bí no nu nkenken mbaanshe

21:10 17:3; Esek 40:2; Mat 4:8 **21:11** 21:18, 23; Yesa 60:1-3, 19; Esek 43:2 **21:12** 7:5-8; Kenj 35:22-26; Ksm 28:21; Esek 48:30-35
21:14 Ibu 11:10; Efe 2:20 **21:15** 11:1; Esek 40:3 **21:16** Esek 48:16-17

ncow yisooaan (36) yî keffε le. Ε nceendaa Nyo' wvudvu to few bô nfew ε è nu κε wvù wee wvu wum ké no feeke dvú. ¹⁸ Bó to bom bimbew bidvu bô εta yò lumte yò bó teηε le Jasba, ε wunte kelaante kedvu nu ε bó bom bô ketwaa ke bigew e kè yεεle εkinεkin ε kí yuule nen sakasaka diεwε kenλεεy e. ¹⁹ Bó to nu ε fee kenffuy ke kelaante kedvu le bô dikfuu di εta yò lumte le jεεy jεεy ε yó κεηke ncóm jεεy jεεy. Di fwe to nu ε bó teηε le Jasba, ε di bii fó nu Safiya, ε di ditete nu Agεt, ε di dinεw nu Emelaal, ²⁰ ε di ditin nu Oniks, ε di disooaan nu Kanilian, ε di disooshwiyy nu Klisolit, ε di nyanη nu Bεlil, ε di bvuuκε nu Tobas, ε di yuufe nu Klisobles, ε di yuufe ncow dimwaanη nu Jasint, ε di yuufe ncow difεε nu Ametist. ²¹ Dew ketaanη yi yuufe ncow fεε yin nu ε bó to fε bô εjise ε banη yuufe ncow εfaa, ε bó joo jise di banη le dimwaanη mum fele diuw ketaanη dvú wvumwaanη. Je yi εlaante jodvu to nu ε bó fε bô ketwaa ke bigew e kè yεεle εkinεkin, ε je yidvu yuule tosene diεwε kenλεεy e.

²² Me nto mbaa n'yεn yew ncese le ê kelaante kin e κε, njefo Tata Nyo' wvù Keηke Mvunçay Mvunciim bô Waa Njee to nu wase yew ncese yi jó. ²³ Ke kelaante kedvu to bvuu κεηke shiee diuu kenεε kpwee wvù ebaa jó κε, njefo n'yuu Nyo' to nu wase n'yuu wvu jó, ε Waa Njee nu wase ken'yεese ke jó. ²⁴ Bitum bicii nu ke elene wase ε è nu ê n'yuu kelaante kedvu le, ε bonfon bo yî nshε le nu ke etoo bô bvukuke bvubole ê kelaante kin e. ²⁵ Ke bó nu ke eyuu ebanη dew ketaanη ke kelaante kin e diuu

dimwaan ke, njefo ke εkfuη nu ke eyuu ejim jó ke. ²⁶ Bó nu ke etoo bô bvukuke noo kpaw wvu bitum bicii ê kelaante kin e. ²⁷ Geenεn ke fiεε fi nu se fi yuule lo nu ke eley ê kelaante kin e ke. Ke wee wvù gee mwεεm mvù bemte kenεε wvù mbiayte mbiay nu ke eley jó ke. E nu ke eley ke bonyii bô bó nu ε san ediee εbo ê ηwa' Waa Njee wvù bó san ediee ε bonyii bô keηke nshii le jó.

22

Joo yì nyaa nshii

¹ E nceendaa Nyo' wvudvu mum dujεε me joo yì nyaa nshii ε yì buyte ekuse jo kawla Nyo' bô Waa Njee, ε yì booke yuule nen sakasaka diewe kenley e. ² Yì to booke nonεn fele entelεη jo je yì ê kelaante kedvu le. Kete kè nyaa nshii to kuu biba bi joo yidvu le bicii. Kete kin to ké no yumte mvuntam bokanη yuufe ncow bofεε yì kelum e, yumte kan mwaan mwaan yì kpwee le. * Bibε bi kete kin e to nu ncew yì bó fele bonyii bocii dvù. ³ Ke fiεε fi Nyo' nu ε jin nu ke enu ê kelaante kin e ke. E nu ke enu kawla Nyo' bô Waa Njee jó. Bonyii bew bo lemme le nu ke enyaa mbense wvu baay ê wvù. ⁴ Bó nu ke eyεne bvushiw bwew e, ε diee diew nu ke enu ε bó ε san fojise fo bó. ⁵ Ke εkfuη bεε ke ejim jó ke, ε bó yaa bεε ke ebvuu eshieele n'yuw wvù è nyaa ken'yεese kenεε diuu ke, njefo Tata Nyo' nu ke

21:27 21:8; 22:15; Yesa 35:8; 52:1; Esek 44:9; 1Kol 6:9-10; 2Bi 3:13; 3:5 **22:1** 21:6; Esek 47:1-12 **22:2** 21:21; 2:7 * **22:2** Kenεε le, "... yumte dikfuu di mvuntam e yuufe ncow difεε yì kelum e."
22:3 7:15; Yeli 3:17 **22:4** 14:1; Mben 17:15; Mat 5:8 **22:5** 1:6; 21:23; Dan 7:18, 27

enu n'yuu wvubo. Bó nu ke esaake diεwε bonfon e sekecii σε ηka.

Jisos too nfew caan

⁶ Ε nceendaa Nyo' wvudvu gay ê me λε, “Bonjeme ban nu bo keceey bò bonyii egεε bvufee yî dvú le. Tata wvù è nu Nyo' biyoy bi bonyii bew bo ntum e nu ε tum nceendaa we λε wvú eto eduηce ê bonyii bew bo lemme le, fiεε fi keηke keeke ekooy nfew caan.” ⁷ Jisos gayte λε, “Ben eyuw, me ntoo nfew caan.” Njon wvu baay nu wvu wee wvù nu ε gee ntum Nyo' wvun wvù è nu bonjeme bò nu ê ηwa' wvun e.

⁸ Me wvù Jon nu wee wvù to yuwεε bvuu yen mwεεm mvun e mvunciim. Ε me ndioo n'yuw mbvuu n'yen mvú le nonen, ηgbwe bikaa bi nceendaa Nyo' wvù to duηci mwεεm mvudvu le ê me, keenya n'wvum wvu baay ê wvú. ⁹ Geenεn, ε wvú gay ê me λε, “Fo wo emom κε. Me nu κε ten wee lemme diεwε wo noo boom bo bwoo le bò è nu bonyii bo ntum Nyo' le noo bonyii bò gεεle bonjeme bo ê ηwa' wvun e. Ε nyaà n'wvum wvu baay ε è nu ê Nyo'.”

¹⁰ Ε nceendaa Nyo' wvudvu bvuu gay ê me λε, “Fo wo enyile ntum Nyo' wvun wvù è nu bonjeme bò nu ê ηwa' wvun e κε, njefo kefew kè mvú nu ekooy nu wase nceencee. ¹¹ Wee wvù gee mwεεm mvù befe egeè κε mwεεm mvù befe, é wee wvù gee nnyen egeè κε nnyen. Wee wvù gee fiεε fi λη egeè κε fiεε fi λη, é wee wvù yuule emεy κε eyuulè.”

22:6 1:1; 10:7; 19:9; Lem 11:27-28; 13:1 **22:7** 3:11; 22:12, 20
22:8 1:9; 19:10 **22:10** Dan 12:4 **22:11** Yεsa 56:1; Εsek 3:27;
Dan 12:10

12 Jisos gayte le, “Ben eyeke eyuw, me ntoo nfew caan. E me ntoo bô nlawma keenlaw wee tfuu dvú mbii no gee diew nu. 13 E nu me Alfa, ε è nu me Omega. E nu me Fwe, ε è nu me Ejime. E nu me Kenkεwce, ε è nu me Kemεse.”

14 Njon wvu baay nu fô bonyii bò nu ε cukε ndvú yibole, wvu le è nulo é bó ke eley fô diuw ketaaŋ e egen ê kelaante kedvu le, bô wvu le bó ke ekenke bvudvuu keedie fô kete kè nyaa nshii le. 15 Bonyii bò nu ke emεy εkfuŋ jo ketaaŋ nu bò gee diεwε bwé le bô bo nfm e noo bò gee nnyen kenjaŋ noo bò yuwyi bonyii noo bò bunlee bonyo' bomew, naa noo bonyii bò koonke mbiay, mbiayte mbiay e.

16 “Me wvù Jisos nu ε ntum nceendaa wεm fô ben e keejeme mwεεm mvun mvù gene fô bintaashε bi bonyii bo mbee le. Me nu Wan bô Biay yì san ê kfuu di Nfon Dawe le, ε è nu me Jon yi Law e.”

17 Keyoy ke Nyo' le bô Jen gayte le, “To!” Naa yεε wvù yuuke gay ten le “To!” Wee wvù kendon yumte wvù eto, é wee wvù shieele eto, é wvù ekenke joo yì nyaa nshii ε wvù baa law fiε ke.

Ntefe wvu fokemεse

18 Me nciise ê wee tfuu wvù yuuke ntum Nyo' wvù è nu bonjeme bò buyte ê ηwa' wvun e le, é wee mom lo ε bise fiεε yì dvú le, é Nyo' ke ebise bonjεw bò bó nu ε jeme ê ηwa' wvun e yì ye le. 19 Wee é mom ε bvuse fiεε ê bonjeme bò buyte ê ηwa' wvun

22:12 2:23; 6:10; 15:3; 16:5-6; 19:2, 11; 20:12-13; 22:7; Mben 28:4; Bŋgn 24:12; Yeli 17:10; Mat 16:27 **22:13** 1:8 **22:14** 7:14; Mben 118:19-20; 22:2 **22:15** 21:27; Efe 5:5 **22:16** 1:1; 5:5; 2:28; Ktrj 24:17 **22:17** 21:2, 6 **22:18** Dito 4:2; 13:1 **22:18** Dito 29:20
22:19 2:7; Ksm 32:32

e bò è nu ntum Nyo', tu ke Nyo' yaa nu ke ecine é wvú ekeηke kew keba ke kete kè nyaa nshii le bô kew keba ke kelaante kè yuule le kè bó nu ε saη ê ηwa' wvun e ke.

²⁰ Wee wvù jemyi ekume mwεεm mvun gayte le, “Yî keceey e, me ntoo nfew caan.” Fí enù nonen. Tata Jisos, to! ²¹ Tata Jisos ebuw ben bocii bò è nu bonyii bo Nyo' le. Fí enù nonen.

**Nwa' Nyo' Monkan mo Monɛm
New Testament in Noone (CM:nhu:Noone)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Noone

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Noone

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
5b12a3f8-7a2a-5b6f-b1da-1bf94b13fc2e